Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 46 (8036). ● 10 март, 1983 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

МЎЛ, СИФАТЛИ САБЗАВОТ ВА МЕВА ҲОСИЛИ УЧУН

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент область партия комитети сабзавоткорлар, картошкакорлар, полизчилар, боғбонлар ва соҳибкорлар область Советининг 1983 йилда сабзавот, картошка уруғлари ва кўчатларини эрта муддатларда тупроқнинг табиий намига сепиш ҳамда экиш, боғ ва узумзорлардаги ишларни тугатиш юзасидан тавсияларини маъқуллади.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область ва район агросаноат бирлашмалари, қишлоқ ва сув хўжалиги область бошқармалари, мева-сабзавот маҳсулотлари агросаноат бирлашмаси, «Сортсемовощ», «Ташоблсельхозтехника», «Ташоблсельхозхимия» бирлашмалари ва уларнинг жойлардаги органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотларига сабзавоткорлар, картошкакорлар, полизчилар, боғбонлар ва соҳибкорлар область Совети тавсияларини икки кунлик муддат ичида барча сабзавоткор колхозларда, совхозларда, бригадаларда муҳокама этиш топширилди. Маҳаллий шароитдан келиб чиққан ҳолда картошка ҳамда сабзавот экинлари уруғлари ва кўчатларини эрта ва қисқа муддатларда сепиш ҳамда экишни, боғ ва токзорлардаги ишларни туғаллашни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан конкрет ташкилий-хўжалик ва агротехник тадбирлар ишлаб чиқиб амалга ошириш, мавжуд тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари ва бошқа меҳнат ресурсларидан тўла самара билан фойдаланишни таъминлаш лозим.

«Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакцияларига илғор бригада ва хўжаликларнинг сабзавот экинлари ва картошка уруғи ҳамда кўчатларини ўз вақтида сепиш ва экиш, боғ ва узумзорлардаги ишларни ниҳоясига етказиш соҳасидаги тажрибаларини кенг ёритиш топширилди.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида сифатли бажариш юзасидан районлар, «Госкомсельхозтехника» район бирлашмалари, область сув хўжаликлари ташкилотларининг механизациялашган кўчма колонналари ўртасидаги социалистик мусобақанинг шу йил 1 мартгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Ўрта Чирчиқ районига** (район партия комитетининг секретари Муслимов, район ижроия комитетининг раиси Мирёқубов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Ҳайдаров, район комсомол комитетининг секретари Раҳмонова ўртоқлар) берилди. Бу район 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплекси бўйича ўн кунлик топшириқни бажаришда яхши суръатларга эришган.

Байроқ Оққўрғон районидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **сабзавотчиликка ихтисослашган Бўстонлиқ районида** (район партия комитетининг секретари Ҳайдуров, район ижроия комитетининг раиси Айдарқулов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Эшматов, район комсомол комитетининг секретари Оқилов ўртоқлар) қолдирилди. Бу район 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплекси бўйича ўн кунлик топшириқни бажаришда яхши суръатларга эришган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди.

«Госкомсельхозтехника» Янгийўл район бирлашмасига (бошқарувчиси Иброҳимов, партия ташкилотининг секретари Снетков, касаба союз ташкилотининг раиси Викулин, комсомол ташкилотининг секретари Авазов ўртоқлар). Бу бирлашма қишлоқ хўжалик техникасини тайёрлаш ойлик топшириғини бажаришда яхши натижаларга эришган.

Байроқ «Госкомсельхозтехника» Бекобод район бирлашмасидан олиб берилади.

«Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармасининг Янгийўл районидаги **2-механизациялашган кўчма колоннасига** (бошлиқ вазифасини бажарувчи Загиров, партия ташкилотининг секретари Мамедов, касаба союз ташкилотининг раиси Анишченко, комсомол ташкилотининг секретари Сасенова ўртоқлар). Бу колонна мелиорация-ирригация ишлари бўйича ойлик топшириқни бажаришда яхши суръатларга эришган.

Байроқ «Ташоблмелиоводстрой» трестининг 3-механизациялашган кўчма колоннасидан олиб берилади.

1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни бажаришда Тошкент, Калинин, Ғалаба, Коммунистик районларида, «Госкомсельхозтехника» Чиноз ва Бўка районлари бирлашмаларида «Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармасининг 7-механизациялашган кўчма колоннасида, «Ташводстрой» трестининг 3-механизациялашган кўчма колоннасида яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

Пискент ва Паркент районларида, «Госкомсельхозтехника», Паркент ва Ғалаба районлари бирлашмаларида, «Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармасининг 4-механизациялашган кўчма колоннасида 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни бажариш суст уюштирилаётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Ўрта Чирчиқ ва Бўстонлиқ районларига, «Госкомсельхозтехника» Янгийўл район бирлашмасига, «Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармасининг Янгийўл районидаги 2-механизациялашган кўчма колоннасига биттадан енгил машина ажратиш топширилди.

● **Эргаш Қорабоев Оҳангарон районидаги «Октябрь» совхозининг илғор чўпонларидан биридир. У бу йил отаридаги 400 бош совлиқнинг ҳар 100 бошидан камида 115 тадан қўзи олишга сўз берган.**

Ж. Номозбоев фотоси.

САБЗАВОТКОРЛАР, КАРТОШКАКОРЛАР, ПОЛИЗЧИЛАР, БОҒБОНЛАР ВА СОҲИБКОРЛАР ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ 1983 ЙИЛДА САБЗАВОТ, КАРТОШКА УРУҒЛАРИ ВА КЎЧАТЛАРИНИ ЭРТА МУДДАТЛАРДА ТУПРОҚНИНГ ТАБИИЙ НАМИГА СЕПИШ ВА ЭКИШ, БОҒ ВА УЗУМЗОРЛАРДАГИ ИШЛАРНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ, МЕВА-САБЗАВОТ ЭКИНЛАРИДАН МЎЛ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ ЮЗАСИДАН

ТАВСИЯЛАРИ

Тошкент область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини бажара бориб, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга ҳаракат қилиб ўн биринчи беш йилликнинг икки йиллик топшириғини муваффақиятли якунладилар, давлатга мева-сабзавот маҳсулотлари сотиш юзасидан олинган 1982 йил социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари адо этдилар.

Область сабзавоткорлари 1983 йилда сабзавот, картошка мева ва узум етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. Бу мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши картошка, сабзавот экинлари уруғи ҳамда кўчатларини эрта, қисқа муддатларда тупроқнинг табиий намига сифатли қилиб сепиш ва экишни талаб этади.

Сабзавоткорлар, картошкакорлар, полизчилар, боғбон ва соҳибкорлар область Совети бу йил сув танқислиги кутилаётганлигини ҳисобга олиб, қуйидаги агротехник тадбирларни ўтказишни тавсия этади.

КАРТОШКА ЕТИШТИРИШ

Илғор хўжаликларнинг тажрибаси «Белорус эртакиси», «Прискульский», «Детскосельский», «Пирмунис», «Седов» эртаги картошка навлари уруғини 15 мартдан кечикмай экиб бўлиш лозимлигини кўрсатмоқда. Калинин районидаги Калинин номли колхоз, «Хасково» ва «Назарбек» совхозлари, Тошкент районидаги «Ленин йўли» ва Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхозлари эртаки картошкани март ойининг биринчи ўн кунлигида экиб, ҳар йили барқарор юқори ҳосил олмоқдалар.

Картошканинг «Фаленский» ва «Огонёк» ўртаки нав уруғларини 1 апрелгача экиб бўлиш лозим.

Уруғлик яхши юмшатилган ва нами етарли тупроққа 70х25 сантиметр схемасида 6—8 сантиметр чуқурликка экилади. Ҳар гектар майдонда 50—55 минг туп кўчат бўлиши таъминланади. Уруғ униб чиқишидан 3—4 кун илгари бегона ўтларга қарши гектарига 1,5—2 килограмм ҳисобида прометрин сепилади. Қатқалоқни юмшатиш ва бегона ўтларни йўқотиш мақсадида уруғлик униб чиқмасдан олдин, енгил тишли ёки турли бороналар билан 1—2 марта бороналанади. Ўсиш даврида камида 7—8 марта суғорилади. Ҳар бир сувдан сўнг культивация ўтказилади. Биринчи культивациянинг чуқурлиги 35—40 сантиметр бўлиб, бунда экиннинг илдиз қисми остлари юмшатилади. Суғориш олдидан гектар ҳисобига 180—200 килограммдан азотли, 160 килограммдан фосфорли ва 100 килограммдан калийли ўғитлар солинади.

САБЗАВОТ ЕТИШТИРИШ

Карам, сабзи, пиёз, ош лавлаги, бодринг каби эртаки сабзавот ҳамда бошқа резаворларни 15 мартгача экиб бўлиш керак.

КАРАМ

Очиқ майдонга яхши тобланган, сараланган «Июньскал» навли карам кўчати 70х25 сантиметр схемасида 15 мартгача экилади.

Бир йиллик ўтларни йўқотиш учун кўчат экиш олдидан ОВХ, ОВТ, ОВС пуркагичлари ёрдамида 8—10 сантиметр чуқурликка гектарига 3—4 килограмм ҳисобида трефлан гербицидни ёппасига сепилади.

Кўчатни 10—15 кун ичида экиб бўлиш учун СКН—6А кўчат экиш машинасидан фойдаланилади. Орадан 3—4 кун ўтгач кўчатнинг қандай тутганлиги текшириб чиқилади, қуриб қолганлари ўрнига янги кўчат экилади ва ҳар гектар майдонда камида 50 минг туп кўчат бўлиши таъминланади. Биринчи культивация ниҳол 2—3 барг чиқарган пайтда ўтказилиб, бир йўла гектарига 80-100 килограммдан азотли ва 80 килограммдан фосфорли ўғит солинади.

Иккинчи культивация экин учинчи жуфт барг чиқарган пайтда 16—18 сантиметр чуқурликда ўтказилади ва бир йўла гектарига 120—150 килограммдан азотли ўғит берилади.

Ўсиш даврида экин камида 6—8 марта суғорилади. Бунда эгатларнинг узунлиги 50—80 метрдан ошмаслиги керак. Ана шунда мавжуд сувдан самарали фойдаланиш мумкин бўлади. Биринчи суғоришда ҳар гектар майдонга карталардаги тупроқнинг ҳолатига қараб 450—600 кубметр, кейинги суғоришларда эса 600—800 кубметр сув сарфланади.

БОДРИНГ

Тошкент области шароитида бодринг уруғи полиэтилен плёнкаси остига экилса унинг ҳосилдорлиги анча ошади.

Уруғ плёнка остига 10—мартдан 20 мартгача, очиқ майдонларга эса 1 апрелдан 25 апрелгача 110+70х40 схемасида экилади. Ана шунда ҳар гектар майдонда 27 минг уя бўлади. Ҳар бир уяда иккитадан ўсимлик қолдириш керак. Уруғлик СКОН—4,2 сеялкасида экилади. Бир гектар майдонга 6—7 килограмм уруғ сарфланади. «Ўзбек—740» бодринг уруғи экиш тавсия этилади.

Уруғ униб чиққандан сўнг ягана ўтказилади ва хато уяларга уруғ экилади. 2—3 барг ҳосил қилганда иккинчи, яъни сўнгги ягана ўтказилади. Ўсиш даврида экин уч марта озиқлантирилади: биринчи марта — ён палаклар пайдо бўла бошлаган пайтда гектарига 100 килограмм азотли, 100 килограмм фосфорли ўғит; иккинчи марта — куртак боғлаш даврида ва гуллай бошлаган пайтда; кейин орадан 20—30 кун ўтгач учинчи марта озиқлантирилади. Иккинчи, учинчи озиқлантиришда гектарига 70—80 килограммдан азотли ўғит берилади. Бодрингнинг ширадан кучли зарарланишини ва кул тушишини ҳисобга олиб ҳар 10—12 кунда олтингугурт кукуни чанглатилади ёки СП—80 олтингугурт кукунидан тайёрланган суюқлик пуркалади. Ўсиш даврида 12—15 марта суғорилади. Сув жилдиратиб оқизилади, гектарига 350—400 кубметр сув сарфланади. Пишиб етилган ҳосил 2—3 кун оралатиб, яъни сарғайиб кетишига йўл қўймай териб олинади.

ПОМИДОР

«Волгоград 5/95», «Восток-36», «Темнокрасний-2077» навли помидор кўчатлар 70х30 сантиметр схемасида экилиб, ҳар гектар ерда 48—50 минг туп кўчат сақланиб қолинади. Асосан комбайнлар ёрдамида йиғиштириб олишга мўлжалланган «Киевский консервний», «Факель», «Кемпбелл», «Винтура» ва бошқа нав помидор кўчатлари 70—15 сантиметр схемасида экилади. Бу схемада экилганда ҳар гектар майдонда 90—95 минг туп кўчат бўлиши таъминланади.

Кўчат экишдан аввал бегона ўтларга қарши ҳамма майдонларга гектар ҳисобига 3—4 килограмм трефланг гербицидни ёппа сепилади ва бароналанади. Кўчат 25 мартдан бошлаб 20 апрелгача экилади. Бунинг учун СКН-6А машинаси етарли бўлиши керак. Экилгандан сўнг 4—5 кун ўтгач, кўчатларнинг хатосини тўлдирилади.

Биринчи культивация кўчат экилгандан 10—12 кун кейин ўтказилади. Бу пайтда экин иккинчи жуфт чинбарг чиқарган бўлади. Иккинчи культивация эса орадан 10 кун ўтгач, кейингилари ҳар бир сувдан сўнг тупроқнинг етилишига қараб ўтказиб борилади.

Помидорни ҳамма ерда шарбат усулида суғориш керак. Экин уч марта минерал ўғитлар билан озиқлантирилиб, бир йўла культивация ўтказилади. Биринчи озиқлантиришда гектар ҳисобига 100—120 килограмм азотли, 100 килограмм фосфорли ва 100 килограмм калийли ўғит солинади. Иккинчи марта экин тўла ҳосилга кира бошлаганда, яъни биринчи культивациядан 20—25 кун кейин, учинчи марта пишиб етилган ҳосил 2—3 марта териб олингандан сўнг озиқлантирилади. Иккинчи ва учинчи озиқлантиришда гектарига 60—80 килограммдан азотли ўғит берилади.

САБЗИ

Эртаги мушак сабзи уруғи СКОН-4,2 сеялкасида 1—2 сантиметр чуқурликка экилади. Гектарига 5—6 килограмм уруғ сарфланади. Уруғ униб чиқмасдан олдин ёки униб чиқиб 1—2 барг ҳосил қилганда бегона ўтларга қарши 3 килограмм прометрин унидан тайёрланган 50 процентли гербицид сепилади. Ўсиш даврида экин 7—8 марта суғорилади, 3—4 марта культивация қилинади ва икки марта озиқлантирилади. Биринчи озиқлантириш 2—3 та барг ҳосил қилганда, иккинчи озиқлантириш 20 кундан сўнг сабзи пайдо бўла бошлаган пайтга тўғри келиши керак. Экин иккинчи марта ўталгандан сўнг ҳар туп оралиги 7—10 сантиметрдан ошмаслиги ва қатор оралиги 70 сантиметр бўлиб экин уч қатор жойлашган бўлса, ҳар гектар майдонда 500—600 минг туп ўсимлик қолдирилади. Озиқлантиришда гектарига 100—120 килограммдан азотли, 100 килограммдан фосфорлик ва 70—110 килограммдан калийли ўғит сарфланади.

ОШ ЛАВЛАГИ

Уруғ СКОН-4,2 сеялкасида 10 мартгача сепилади. Схема 50+20х7 сантиметрли бўлиб, экин икки қаторда жойлашади. Гектарига 16 килограмм уруғ сарфланади. Уруғ униб чиқиб, дастлабки барг ҳосил бўлганда ягана ўтказилади. Ҳар гектар майдонда 120—130 минг кўчат қолдирилади. Ўсиш даврида экин икки марта минерал ўғитлар билан озиқлантирилади, 7—8 марта суғорилади, қатор ораларига 3—4 марта ишлов берилади. Ўғит миқдори ва озиқлантириш муддатлари сабзиникидан фарқ қилмайди.

ПИЁЗ

Август ойида сепилиб 1983 йилда йиғиштириб олинадиган пиёз экини қишлов тугагандан сўнг текширилади, агар кўчат қалинлиги гектарига 600 мингдан кам бўлса хато ерларга қўшимча уруғ сепилади. Пиёз ўз вақтида ўталиши керак. Шунингдек, қулай муддатларда гектар ҳисобига 90 килограмм азотли, 100 килограмм фосфорли ва калийли ўғитлар билан озиқлантирилади. Трипсга қарши жиддий кураш олиб бориш талаб этилади. Агар ана шу касаллик пайдо бўлса экинга 0,15—0,20 процентли БИ-58 суюқлиги, ёки гектарига 10 килограмм ҳисобида метофос дусти билан ишлов берилади. Кўкламги пиёз СОН-208 ёки СКОН-4,2 сеялкасида 40+15+15х4 схемасида 1 мартдан 15 мартгача экилади. Ҳар гектар майдонда 700—800 минг экин бўлиши таъминланади. Уруғ униб чиқишидан 3—4 кун илгари бегона ўтларга қарши пропахлор гербицидни пуркалади. Бунда гектарига 5—7 килограмм дори сарфланади.

ҚУЗДА СЕПИЛГАН САБЗИГА ИШЛОВ БЕРИШ

Кузда сепилган сабзи қисқа муддатда текшириб чиқилади. Агар экиннинг қалинлиги 300 мингдан кам бўлса қўшимча уруғ сепилади.

Қатор оралари культивация қилиниб ўталади ва гектар ҳисобига 90 килограмм азотли, 90 килограмм фосфорли, 60 килограмм калийли ўғитлар билан озиқлантирилади.

БОҒ ВА ТОКЗОРЛАРДАГИ ИШЛАР

Орасига беда сепилмаган ва кузда ҳайдалмаган боғларнинг гектарига 100 килограммдан фосфорли ўғит солиниб, қатор оралари ҳайдалади. Буташ ва шакл бериш ишлари 20 мартгача, қуриб қолган мевали дарахтлар ўрнига кўчат экиш 25 мартгача тугалланади.

Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг тавсиялари асосида мевали дарахтлар ҳосилга киргунча боғларга озуқа экинлари, сабзавот ва картошка экиб ердан фойдаланилади. Мевали боғларда дарахтлар соя ташлайдиган даврgaча қатор ораларига рапс, перко, сули, арпа ва жавдар экиб кўк озуқа сифатида фойдаланилади. Бу экинларни 15—20 майдан кечиктирмай ўриб-йиғиб олиб молларга кўк ҳолида едириш лозим. Боғларда заракунанда ҳашаротлар ва турли касалликларга қарши ўз вақтида сифатли кураш олиб бориш ҳосилдорликни оширишнинг асосий шартларидан биридир. Эрта кўкламда куя, шира, дарахт кемирувчи қуртлар, шунингдек, қўтирга қарши ишлов берилади.

Дарахт куртак чиқармасдан аввал бир марта нитроэмулсия пуркалади. Март ойида гектарига 100 килограммдан азотли ўғит солинади. Куртаклар бўрта бошлаган пайтда азотли ўғитлар солиш энг яхши муддат ҳисобланади.

Токларни ўз вақтида очиш ва сим бағазларга кўтариш ҳосилдорликни ошириш тадбирларидан биридир. Областимиз табиий иқлим ва тупроқ шароитида токларнинг тез ўсиб ривожланишини ҳисобга олган ҳолда шпалерларнинг уларнинг баландлиги 2,5 метрдан, карталарнинг ичкарисидаги ва карталараро йўллардаги шпалларнинг баландлиги эса 4 метрдан кам бўлмаслиги керак. Чекка қаторларга 4 метр баландликдаги столбалар ўрнатилиб ишкомлар ҳосил қилинади.

Токлар 25 мартгача очилиб, симбағазларга кўтарилади. Ҳосил бераётган токзорлар 1 апрелгача гектарига 100—120 килограммдан азотли, фосфорли ва калийли ўғитлар билан озиқлантирилади. Бу дорилар килифер билан қуролланган МПВ-1 машиналарда берилади.

Боғларни ўз вақтида суғориб туриш ҳам ҳосилдорликни оширишнинг муҳим шартларидандир.

25 мартгача янги боғ ва токзорларга кўчат экиш тугалланади.

Гидрометеорология хизматининг бераётган маълумотларига қараганда бу йил ҳам сув тақчил бўлади. Шунинг учун сабзавоткорлар, картошкакорлар, полизчилар, боғбонлар ва соҳибкорлар область Совети барча колхозчиларни ва совхозларнинг ишчиларини бутун эътибор ва куч-ғайратларини тупроқда намни етарли сақлаб қолишга, уруғлик ва кўчатларни уюшқоқлик билан эрта ва қисқа муддатларда экиб олишга, уларни тупроқнинг табиий намига тўла ва қийғос ундириб олишга, ҳар гектар майдонда кўчат қалинлиги нормада белгиланганидек бўлишини таъминлашга даъват этади.

Тавсиялар сабзавоткорлар, картошкакорлар, полизчилар, боғбон ва соҳибкорлар область Советининг кенгашида қабул қилинган.

ЯНГИ ЕРЛАР ҚЎШИЛДИ

ДАЛА ишларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Кўкламги экишга тайёргарликни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида ташкил этган Ғалаба районидаги Халқлар Дўстлиги орденли Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг Киров номли ўқув хўжалиги меҳнаткашлари экиш мавсумига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

Хўжаликдаги барча бригадаларда кузги-қишки тадбирлар комплексини бажариш юзасидан белгиланган вазифалар тўла бажарилди. Ички суғориш тармоқлари тартибга солинди. Ҳар гектар ерга 20 тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Экин майдонларини капитал текислашга катта эътибор берилди. Кичик карталар йириклаштирилди. Шу ҳисобга 8 гектар ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилди.

Кўкламги экишга тайёргарлик ишлари хўжаликнинг Нишонқул Умурзоқов, Асқар Раҳмонов ўртоқлар бошчилик қилаётган механизациялашган звеноларда ва Бейсен Бозорбоев бошлиқ бригадада яхши ташкил этилди.

— Биз қишки тадбирларни муддатидан аввал бажардик, — дейди звено бошлиғи Нишонқул Умурзоқов. — Бунга ишчиларимизнинг онгли интизом билан, унумли меҳнат қилганликлари туфайли эришилди. Биз дала ишларини янада кучайтирамиз. Бу йил ҳосилдорликни 50 центнерга етказамиз.

Экиш мавсумига пухта тараддуд кўраётган хўжалик заршуносларининг ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили учун зиммаларига олган мажбуриятлари ҳам улкан. Улар 2038 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан олинадиган ҳосилдорликни 40 центнерга етказишни режалашган.

З. ОТАХОНОВ,

ТЕХНИКАНИ АВАЙЛАЙЛИК ВА УМРИНИ УЗАЙТИРАЙЛИК

ЧИНАКАМ ЭГАСИ БЎЛИНГ

ТЕХНИКАНИ авайлаб, унинг умрини узайтириш ўзимизнинг қўлимизда. Биз қайси машинадан фойдаланмайлик уни ўз вақтида техник қаровдан ўтказиб, авайлаб, ардоқлаб ишлатсак меҳнатимизда унум бўлади. Афсуски баъзи бир касбдошларимиз бу соҳада ўз бурчларини тўла адо этмаяптилар. Бундайлар лоақал очиқ жойда турган регуляторга мой қуйишга ҳам эринадилар. Натижада тракторнинг юраги ҳисобланган бу механизм тез ишдан чиқади. Бу ҳолат бутун двигателнинг иш фаолиятини издан чиқариши мумкин. Ёки айрим механизаторлар мавсумий ишларни бажарадиган техника мосламалари — культиваторлар, чизеллар ва шунга ўхшаш бошқа механизмларга фақат керак бўлганда қиё боқадилар. Бошқа пайтда эса бу механизмлар занг босиб ётаверади.

Маълумки, ҳар бир механизмнинг, жумладан, тракторнинг гарантияланган ишлаш муддати бўлади. Лекин, айрим ҳолларда тракторлар белгиланган муддатгача ишлатилмай қолаётганлигини учратамиз. Бунинг сабаби, аввало, ана шу тракторларнинг қўлдан-қўлга ўтиши, унга техник қаров кўнгилдагидек бўлмаганлигидадир.

Бизнингча ҳар бир трактор механизаторга акт билан топширилиб, унинг белгиланган муддатгача ишлатилганлиги ёки ишлатилмаганлигини назорат қилиб бориш керак.

Тракторчиларимиз орасида яна бир ғалати одат бор. Янги трактор олган механизатор ана шу тракторни бир-икки йил ишлатади-да, сўнг бошқа бригадага ўтиб ишлаш ҳаракатига тушиб қолади. У кетгач трактор бошқа бир кишида қолаверади. Бояги механизатор эса яна янги тракторни олиб, ҳеч нарса бўлмагандек, пинагини бузмай яллo қилиб ишлаб юраверади.

У қолдириб кетган тракторнинг техник ҳолати қай аҳволда, қандай ишлатилган. Агар қизиқиясa борми, ўша тракторнинг кўп қисмлари нобоп бўлиб қолганлигини аниқлаш мумкин. Лекин бу кўпинча хўжалик раҳбарининг ҳам, бригадирнинг ҳам хаёлига келмайди. Ахир бундай қилиш инсофданми! Йўқ, албатта. Шунинг учун механизатор бошқа бригадага ишга ўтадиган бўлса, миниб юрган тракторини ҳам бирга ўтказиш керак! Ана шунда жонининг ҳузурини ўйлаб, қийинчиликлардан ўзини олиб қочмоқчи бўладиган тракторчининг нотўғри хатти-ҳаракатига чек қўйган бўламиз.

Х. ХОЛМАТОВ,

Бекобод районидаги Ойбек номли совхознинг механизатори.

16 апрель-Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги

ҲАММА ҚАТНАШАДИ

Тошкентдаги рўзғор анжомлари ва мебель тайёрлаш ҳамда ремонт қилиш ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи москваликларнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигига бағишлаб 16 апрель куни Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ўтказиш ҳақидаги ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлади. Мебель йиғишга ихтисослашган биринчи цех ҳамда металл маҳсулотлари тайёрлаш цехи ишчилари шу куни қўш унум билан меҳнат қилишга қарор қилдилар.

Бирлашманинг ҳар бир цехида смена давомида 2 минг сўмликка яқин маҳсулотлар тайёрланади. Бу юқори кўрсаткичга эришиш учун қатор илғор мебелсозлар ўзларининг баракали ҳиссаларини қўшадилар. Айниқса, Абдумавлон Раҳимов бошчилигидаги бригада ишчилари, дурадгор А. Гаврилов ҳамда пайвандчи А. Парвозовларнинг аҳди ибратлидир. Улар шанбалик куни смена топшириқларини 200 процентдан адо этиб, фақат сифатли маҳсулот тайёрлашга сўз бердилар.

СЎНГГИ СОАТДА

● **ПРАГА.** Чехословакиядаги «Словайр» қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари аҳолига экинларни ҳаводан туриб озиқлантиришга киришдилар.

Бу йил баҳорда авиаторлар юз минг гектар экин майдонларини озиқлантирадилар ва бу билан мазкур йилда ҳосил учун курашга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Шимолий Моравия ва мамлакатнинг бошқа районлари деҳқонлари қишлоқ хўжалик техникаси баҳорги дала ишларига тайёрлаб қўйилганлиги тўғрисида рапорт бердилар.

● **ДАМАШҚ.** Сурия пойтахтида олий таълимни ривожлантириш соҳасида Араб тадқиқот марказининг илмий кенгаши иш бошлади. Кенгаш қатнашчиларининг кун тартибида Араб мамлакатлари ўртасида ўзаро тажриба алмашиш ҳамда аҳоли ўртасида олий таълимни оммалаштириш ишида уларнинг куч-ғайратини мувофиқлаштириш кўзда тутилган.

● **ЛИМА.** Бу ерда Перу сўл кучлар бирлиги уюшмаси миллий раҳбарлигининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчилари халқ оммасининг турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилаш тўғрисидаги адолатли талабларини қўллаб-қувватлашларини маълум қилишди.

Кенгашда бутун мамлакатда уюшманинг қуйи комитетларини ташкил этиш ишларини ҳамда шу йилнинг ноябрида бўладиган муниципал сайловга тайёргарликни активлаштиришга қарор қилинди.

● **САН—ХОСЕ.** Коста—Рика халқ авангарди партияси марказий комитети шу йил апрель ойида партиянинг XIV съездини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Съездда мамлакатдаги аҳвол, ишчилар синфи ва деҳқонлар бирлиги масалалари, партиянинг Марказий Америка регионидаги мамлакатлар ҳозир бошдан кечираётган сиёсий, иқтисодий ва социал танглик муносабати билан тутаётган позицияси муҳокама этилади.

(ТАСС, 9 март).

ХАЛҚ ТАШАББУСИ — ТУГАНМАС ЧАШМА

СЎНГГИ беш йилда Чилонзор райони халқ хўжалигида меҳнат унумдорлиги 44,5 процент ўсди. Саноат маҳсулоти ҳажми ўсишининг 80 проценти шу йўл билан таъминланди.

Район партия комитетининг бюросида 2-пойабзал фабрикасининг ишчиси Зуҳра Абдуллаеванинг ҳисоботи тингланаётганида мен беихтиёр шу рақамларни, уларнинг салмоғини яна бир бор кўз олдимга келтирдим. Чунки бу ютуқлар мана шундай тажрибали, ташаббускор кишиларнинг тинмай изланишлари самарасидир.

Коммунист Зуҳра Абдуллаева — тажрибали пойабзалчи. Кўпдан буён шу корхонада қўниим билан, ғайрат-ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқда.

— Иш жойимни ўзимнинг ғоят масъулиятли постим деб биламан, — З. Абдуллаева бюро аъзоларига бир-бир қараб, оҳиста гапирарди. — Бугун кечагидан унумли, тежамли ишлашга уринаман. Дақиқаларни тежаш ҳамиша эътиборимда. Ҳозир 1985 йил ҳисобига ишлаяпман.

Илғор ишчи фақат вақтдан ўзиб ишлаш билан кифояланаётгани йўқ. У корхона коллективининг ижтимоий ҳаётида ҳам фаол қатнашмоқда. Цеҳ партия ташкилотининг секретари, халқ депутатлари район Совети саноат ва қурилиш доимий комиссиясининг аъзоси сифатида кенг кўламли жамоат ишларини бажаряпти.

Шу нарса қувончлики, фабрикада Зуҳра Абдуллаева сингари ишда ижодкорлик кўрсатиб меҳнат қилаётган пойабзалчилар сафи кенгайиб бормоқда. Ҳозирнинг ўзида элликдан ортиқ ишчи ўн биринчи беш йилликни якунлаш арафасида.

Корхонада бригада пудрати методига ўтиш туфайли меҳнат интизоми мустаҳкамланди, иш вақтини бой бериш ҳоллари барҳам топди. Ишчиларда технологик интизомга оғишмай риоя қилиш масъулияти кучайди. Бу эса, маҳсулот сифатини яхшилашга, сифатни назорат қилишнинг комплекс системасини кенг жорий этишга кенг йўл очди.

Бригада пудратига ўтилгач, тайёр қисмлардан пойабзал тикиш вақти 17 процент қисқарди. Ҳар бир ишчининг меҳнат унуми 57 процент ортди. Табиийки, бунинг ҳар бир оила бюджетига самараси катта бўлди — иш ҳақи деярли 60 сўм кўпайди.

Меҳнатни бригада пудрати усулида ташкил этиш районнинг бошқа корхона ва ташкилотларига ҳам кенг ёйилаяпти. Ҳозир меҳнатни ташкил этишнинг янгича усулига ўтган 200 дан ортиқ коллектив қурилиш-монтаж ишларининг деярли 70 процентини бажаряпти. Фақат 153-қурилиш трестида 36 бригада шу усулга ўтган. Улар жами ишнинг тўртдан уч қисмини уддаламоқда.

Қизил байроқли метро қурилиши тресті коллективи ҳам мураккаб инженерлик ечимларини муддатидан анча илгари бажармоқда. Метросозлар йиғма конс-

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ИШИМИЗНИНГ САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

трукцияларни қўлланиш орқали суръатни кучайтирмоқдалар. Ойбек номли станция қурилишида бундай конструкцияларни қўлланиш деярли 70 процентга етди. Бор йўғи еттита йиғма конструкция монтаж қилиниб, станция анча барвақт пардозловчиларга топширилди. Улар ҳам яхлит-секцияли пардоз бериш методига ўтишди. «Тошкент» станциясида ҳам пардозлаш ишлари жадал олиб борилмоқда. Метросозлар иккинчи линиянинг 8,8 километрлик биринчи навбатини республикамизнинг 60 йиллик тўйига тортиқ қилиш учун мусобақани қизитмоқдалар.

Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб кутиб олиш учун катта тадбирлар ишлаб чиқилди. Район корхоналарида, қурилиш ташкилотлари ва аҳолига хизмат кўрсатиш соҳаси коллективларида социалистик мусобақани авж олдириш учун барча чоралар кўрилмоқда. Шу ўринда бир ажойиб ташаббус ва унинг издошлари ҳақида тўхталиш ўринли.

Коммунист М. Шангареев 5-таксопаркда шофёр бўлиб ишлайди, ўзи Улуғ Ватан уруши қатнашчиси. М. Шангареев бошлиқ бригада беш йиллик планни уч йилу уч ойда бажариш мажбуриятини қабул қилган экан. Шофёрлар Тошкентнинг 2000 йиллиги шарафига меҳнат унумини оширишнинг янги-янги резервларини ишга солиб, мажбуриятдаги маррани яна ҳам барвақтроқ эгаллаш мумкин деган қарорга келишди.

— Биз мажбуриятимизни қайта кўриб чиқдик, — деди бригадир партия йиғилишида. — Беш йиллик планни шаҳримизнинг тарихий юбилейи нишонланадиган кунларгача бажарамиз, ҳамма техника-иқтисодий кўрсаткичларни янада яхшилаймиз.

Ташаббускор коммунистнинг сўзи билан иши ҳамиша бир. Унинг бригадаси ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки икки йилида меҳнат унумдорлигини 30,8 процент оширди. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилган мажбуриятларини 114,2 процент бажарди. Икки йилда 25,7 тонна бензин, минг сўмлик эҳтиёт қисм, уч комплект шина тежаб қолинди. Пассажир билан юриш коэффициенти 0,9 га етди. Тадбирли бригадир эса шахсий беш йиллик планини икки ярим йилда бажариш учун курашни қизгин давом эттирмоқда. Бригаданинг С. Хамидов, Р. Ҳалфутдинов, Н. Иноғомов, В. Малеев сингари шофёрлари ҳам йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиб, тежамли, самарали меҳнат қилмоқдалар.

Чилонзор — республика пойтахтининг сергавжум, иқтисодий потенциали тўхтовсиз ўсиб бораётган райони. Бу ерда озиқ-овқат, металлни қайта ишлаш, қурилиш материаллари саноати жадал ривожланмоқда. Аҳолига транспорт, савдо, медицина хизмати кўрсатишнинг мақбул схемалари ишлаб чиқилди ва жорий этилди. Беш йиллик охирига бориб район саноати 112 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Меҳнат унумдорлиги 26 процент ўсади. Ҳар бир коллективда туғилаётган ташаббуслар одамларни фидокорликка ундаяпти. Юксак интизомли, ўзаро талабчан, нуқсонларга муросасиз бўлишга даъват этяпти. Ялпи ташаббускорлик замондошларимиз турмуш тарзининг мафтункор қирралари бўлиб қолмоқда.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳри.

● «Геологоразведка» заводи капитал-ремонт цехининг ремонтчилари барча техника воситаларини сифатли ҳамда пишиқ созлашда барчага ибрат бўлишяпти. Бу коммунистик меҳнат коллективи айни кунларда апрель ойи ҳисобига меҳнат қиляпти.

Суратда: (чапдан) йиғувчи слесарлар С. Қосимхўжаев, Ю. Ваулин, М. Ёқубов, Р. Гайфутдинов, Д. Ратиев, бригада бошлиғи В. Ткачёв танаффус пайтида.

М. Нуритдинов фотоси.

БЕШ ҚИРРА БЕЛГИСИ БИЛАН

ЎЗБЕКИСТОН химия машинасозлиги заводи коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш қатори ишнинг сифат кўрсаткичларини муттасил яхшилаб бормоқда. Айниқса, сифатни бошқариш комплекс системасининг жорий қилиниши яхши самара беряпти. Шу система туфайли ишлаб чиқаришнинг барча жараёнларида маҳсулот сифатини қатъий назорат қилиш, йўл қўйилган камчиликларни зудлик билан бартараф этиш мумкин бўлмоқда.

Натижада, машинасозлар қўлидан чиқаётган маҳсулот сифати кўнгилдагидек бўлмоқда. Ҳозирги вақтда давлат Сифат белгиси билан буюртмачиларга етказиб берилаётган турли хил химия асбоб-ускуналари тайёрланаётган жами маҳсулотнинг 52,4 процентини ташкил этиб турибди. Бу областимиз бўйича энг юқори кўрсаткичдир.

Машина-механизмларнинг пухталиги оширилганлиги учун ҳам унинг харидорлари кўпайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда тайёрланаётган маҳсулотлар мамлакатимиз бўйича юздан ортиқ адресга етказиб берилмоқда. Мижозлар орасида ўнлаб химия саноати корхоналари, қурилишлар, экономиканинг бошқа тармоқлари ташкилотлари бор.

М. МАҲМУДОВ.

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРА БОРИБ

Ўзбекистон ССР Меҳнат Шуҳрати китобига ёзилган «Тошкентвино» комбинатининг коллективи беш йилликнинг учинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани янада юксалтирмоқда.

Корхонада ягона наряд асосида ишлаш тартиби тобора кенг ёйилиб бормоқда. Бу иш усули ҳар бир ишчининг кундалик иш унумини, умумий пировард натижадан манфаатдорлигини оширмоқда. Ҳозир комбинатда ишлаётганларнинг ярмидан кўпи меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив бригада формасига жалб қилинган бўлиб, бу нарса корхонанинг шу йилга мўлжалланган жамики маҳсулот ўсишини меҳнат унумдорлигини орттириш ҳисобига ҳосил қилишга имкон беради. (ЎзТАГ).

СУВ ТАРМОҚЛАРИДАН — ШАҲАРЛАРГАЧА

БУ ҚУРИЛИШ тресті ташкил этилганлигига ҳали кўп бўлгани йўқ. Пойтахт областимизда ирригация шахобчалари қурилиши муносабати билан барпо этилган трест эндиликда йирик бинокорлик ташкилотларидан бири бўлиб қолди. Унинг кўпкишилик меҳнатсевар коллективи мана ўн йилдан бери яратувчилик иши билан шуғулланмоқда. Улар шу давр мобайнида кўплаб ирригация шохобчалари, саноат корхоналари, уй-жойлар, маданий-маиший муассасаларни бунёд этдилар.

Наримонов шаҳри шу коллектив меҳнати мевасидир. Бу ердаги бунёдкорлик ишларининг асосий оғирлигини ўз елкасида кўтариб келаётган бинокорлар ҳар йили миллион сўмлаб капитал маблағ ўзлаштиришмоқда. Шаҳардаги барча уй-жойлар, саноат корхоналари шу коллективнинг қадоқ қўлида қад кўтарди.

Бунёдкорлар зиммаларига юклатилган вазифанинг масъулиятини чуқур ҳис этгани учун ҳам виждонан меҳнат қилмоқда. Объектларни тез, соз ва замонавий техника асосида қуриш йўлидаги изланишларни бир зум ҳам тўхтатишмаяпти. Қўл меҳнатини камайтириш, иш жараёнларини механизациялаш, илғор иш усулларини қўлланиш, техникани тараққий эттиришга қаратилган тадбирларни муттасил амалга оширмоқдалар. Бу давлат планларини муваффақиятли бажаришда ёрдам бермоқда.

Коллективнинг ўтган йилдаги меҳнати натижалари анча баракали бўлди. Пудрат ишлари плани 100,1 процент қилиб бажарилди. Қатор янги ишлаб чиқариш қувватлари, уй-жойлар фойдаланишга топширилди. Жумладан, сув тўсқич арматуралар ва ноёб гидротехник асбоб-ускуналар заводининг иккинчи навбатида катта ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Республикамиз пойтахтида 74-автомат телефон станцияси биноси қурилди. Солдатск посёлкасида луб заводи қуриш билан боғлиқ бўлган ўнларча минг сўмлик пудрат ишлари бажарилди. Кенг ҳажмда янги уй-жойлар қурилди. 3892 квадрат метр саҳнли уйлар Наримонов шаҳар меҳнаткашларига совға қилинди.

Бундан ташқари, бинокорлар ўз оталиқларидаги «Авангард» совхози посёлкасини ободонлаштириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

ТЕЗ, СОЗ ВА ЗАМОНАВИЙ ТЕХНИКА АСОСИДА ҚУРАМИЗ

Улар бу хўжаликда қатор уй-жойларни қўлдан чиқаришди. Ҳозир уларда ўнлаб дала меҳнаткашлари оилалари истиқомат қилишяпти.

Трестда меҳнат унумдорлигининг муттасил ўсиб бораётганлиги ҳам диққатга сазовордир. Чунки, бу ерда иш унумини оширишга қаратилган кўплаб чоралар кўриляпти. Ишлаб чиқариш интизоми мустаҳкамланиб бормоқда. Моддий-техника таъминоти яхши йўлга қўйилмоқда. Бинокорларнинг самарали ишлаши учун қулай шароитлар яратиб беришга ҳаракат қилинмоқда. Шунинг учун ҳам меҳнат унумдорлиги қисқа вақт ичида салкам 4 процент ошди. Бу юзларча минг сўмлик қўшимча қурилиш-монтаж ишлари бажарилди демакдир.

Коллектив меҳнати баракали бўлаётганлигининг яна бир муҳим омили бор. У ҳам бўлса меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада пудрати тобора кенг жорий қилинаётганидадир. Ҳозирги вақтда трест бўлинмаларида 16 та бригада ягона наряд асосида ишлаяпти. Улар кучи билан барча қурилиш-монтаж ишларининг 60 процентга яқини амалга оширилмоқда.

Пудратчи бригадаларда иш кўрсаткичлари оддий бригадаларга нисбатан ўртача 15—20 процент юқори бўлмоқда. Улар ишининг сифат кўрсаткичи ҳам муттасил ортиб боряпти. Объектларни барвақт ва белгиланган муддатларда фойдаланишга топширишяпти.

Трестга қарашли бўлинмаларда меҳнат қилаётган Эшқуввват Ражабов, Николай Черняев, Федор Борминцев, Анатолий Поляковлар раҳбарлигидаги пудратчи бригадаларнинг иш кўрсаткичлари ой сайин юксак бўляпти. Масалан, Николай Черняев бош бўлган бригада коллективи ҳар ойда топшириқни ўрта ҳисоб билан 110 процентдан ошириб адо этмоқда. Биргина ўтган йили улар 950 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишди. Ҳар бир ишчи ҳисобига ўрта ҳисоб билан 16 минг 362 сўмлик иш бажарилди. Бу нормада белгиланганидан 3 минг сўмликдан ортиқ кўпдир. Бошқа пудратчи бригадаларнинг иш кўрсаткичлари ҳам шундай дуруст бўлмоқда.

Трест маъмурияти бинокорлар малакасини ошириш ва улар томонидан қўшимча касбларнинг эгалланишини таъминлашга катта эътибор бермоқда. Ишчи кучи етишмай турган бир пайтда бу соҳа бўйича қурилган тадбирлар жуда ўринли бўляпти. Чунки, ишчилар малакасини ошириш ва уларга қўшимча касбларни ўргатиш меҳнат унумдорлигининг ортишига олиб келмоқда, асбоб-ускуналар ва иш вақтидан фойдаланишни яхшилашга ёрдам беряпти. Ўтган йили 160 нафар бинокор ўз маҳоратини оширди. 320 киши эса малака ошириш курсларини битириб чиқди. Бевосита бригадаларнинг ўзида илғор тажрибани ўрганиш юзасидан ташкил этилган ўқув машғулотларида ҳам ўнлаб бинокорлар касб «сир»ларини ўрганишди.

Ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида бинокорлар катта ҳажмдаги ишларни амалга оширишни мўлжаллаб турибдилар. Биргина дастлабки квартал мобайнида 2 миллион 600 минг сўмлик иш бажарилиши керак. Бунёдкорлар ҳал қилувчи йил топшириғини барвақт бажариш учун социалистик мусобақани кун сайин авж олдиришяпти. Унда иштирок этаётган кўчма колонналар коллективлари, бригадалар ва айрим бинокорлар юксак меҳнат кўрсаткичига эришмоқдалар. Айниқса, Сергей Кузнецов, Эшқуввват Ражабов, Анатолий Анкундинов, Хатмулла Ғаниев каби ўнлаб пешқадамлар нормани 1,5 баравар ва ундан ҳам ошириб адо этмоқдалар. Йилнинг ўтган икки ойи яхши якунланди. Катта ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Ўн йилдан бери гидроқурувчилар сафида келаётган трест коллективининг шу кунлардаги ғайрат-шижоатга тўла меҳнатлари янги-янги муваффақиятларга эришиш гаровидир.

Р. ЙЎЛЧИЕВА,
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги матбуот маркази мухбири.

СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ

ВЕТЕРАНЛАРГА АЛОҲИДА ҒАМХЎРЛИК

Тўйга ҳамма асбоб-анжомларни бадастир қилиб қўйган отахоннинг ҳаёлига бирдан икки-уч кийимлик духоба кераклиги тушиб қолди-ю, ҳаловати йўқолди. Лекин эртасига мушкули осон бўлди. Уйига кириб келган район социал таъминот бўлими ходимлари колхоз ветерани сифатида айрим ноёб буюмларни ҳарид қилишда имтиёзи борлигини, тўйга қандай ёрдам кераклигини сўраб-суриштиришди.

Тантана кунигача хонадоннинг ҳамма кам-кўсти битди. Социал таъминот бўлимининг қоғози билан духобадан ташқари чойнак-пиёла ва косалар ҳам харид қилган оила бошлиғи пенсионер Музаффар Акромов ўзига кўрсатилган ғамхўрлик ва эътибордан миннатдор бўлиб, қайта-қайта ташаккур айтарди...

Колхоз ветеранлари, Улуғ Ватан уруши иштирокчилари ва пенсионерларга тўй-ҳашамларида ёрдам кўрсатиш тажрибаси Оққўрғон районида анчадан буён қўлланияпти. «Ленинобод» колхозидан Т. Сафаров, «Партия XXII съезди» колхозидан Т. Юсупов, Х. Назаровлар ҳам ўзларининг турли тантаналари олдидан керакли буюмларни ҳарид қилишди.

Районда ҳозир 9144 нафар пенсионер бор. Уларнинг турли имтиёзлардан тўлиқ фойдаланишлари, турмушларида енгиллик ва қулайликлар яратиш борасида тинимсиз ғамхўрлик кўрсатиляпти.

— Меҳнат ва уруш ветеранлари ҳамиша эътиборда, —дейди социал таъминот бўлимининг катта инспектори В. Портних.— Уларнинг ҳордиқ чиқаришлари, саломатликларини муҳофаза қилиш устидан доимий назорат ўрнатилган. Яқинда пенсионерлардан И. Эшонқулов, О. Умаровларга Сочи, А. Оққуловга Цхалтуба, Э. Раҳматовга Пятигорск сингари курорт шаҳарларига дам олиш ва даволаниш учун бепул йўлланма бердик.

Т. ЗОКИРОВ.

● **Эдие Эреженовна Ҳабибуллаева Ангрен керамика комбинатида 20 йилдан бери ишлаб келмоқда. У корхонанинг янги катта ҳажмли плиталар цехига ишга ўтиб, бу ердаги мураккаб технология жараёнини қисқа вақт ичида пухта эгаллаб олди. Шунинг учун ҳам нормани 120—130 процентдан бажармоқда. Моҳир ишчи жамоат ишларида ҳам фаол қатнашаяпти. Техника хавфсизлиги бўйича жамоатчи инспектор сифатида меҳнатни муҳофаза қилишга ҳисса қўшаяпти.**

А. Жданов фотоси.

Халқаро ҳаёт

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЭЛЕКТРОВОЗЛАРГА УТКАЗИЛДИ

▲ СОФИЯ. Болгариялик қурувчилар ва монтажчилар электрлаштириб бўлган темир йўл улкан бир ҳалқани ташкил этди. Магистраллар Софияни БХРнинг Қора денгиз соҳилидаги шаҳарлари билан боғлади. Ишлаб келаётганига бир асрдан ошган Варна — Русе йўли ишларнинг сўнгги участкаси бўлди. Шу билан бирга «ҳалқа»нинг жами узунлиги 1700 километрга яқинлашди. Шундай қилиб, БКП XII съездининг қарорларини бажаришга салмоқли ҳисса қўшилди. Қарорга кўра, шу беш йилликда (1981—1985 йиллар) 700 километр темир йўл линиясини электрлаштириш кўзда тутилганди.

Болгариялик экономистларнинг фикрича, республикадаги асосий пўлат магистралларни электровозга ўтказиш юк ташиш таннархини тахминан 2,5 баравар арзонлаштиришга ёрдам беради.

Буларнинг ҳаммаси темир йўлларни анча узайтириш ва такомиллаштиришдан иборат асосий вазифа ҳал этилишига ёрдам беради. Планларга кўра, темир йўлда 1990 йилга борганда юкларнинг 55 проценти ва ҳамма пассажирларнинг 30 процентга яқини ташилади.

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИ

▲ ХОШИМИН. Бу ерда ўтаётган Вьетнам халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси Хошимин аҳолиси ғоят кенг табақаларининг зўр қизиқишига сазовор бўлмоқда. Виставка экспозицияси — республиканинг жанубидаги социалистик ўзгаришлар эришган муваффақиятлар тўғрисида ёркин ҳикоядир.

Фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишга бағишланган бўлим кўпгина томошабинларни йиғмоқда. Илмий ечимлар туфайли кўпгина корхоналарда меҳнат унумдорлиги анча ортди, давлат ўн миллионлаб донг пулни тежади.

Виставка республикада мустаҳкамланиб бораётган ишлаб чиқариш кооперацияси, ягона иқтисодий структурани йириклаштириш ҳақида ҳам ҳикоя қилади. Ханой, Хошимин ва Дананг механика заводлари ўртасида, қурилиш ташкилотлари билан транспорт ташкилотлари ўртасида қалин алоқа бор. Хошиминнинг саноат корхоналари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар билан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Виставкада хошиминликлар социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари учун ишлаб чиқараётган ҳар хил буюмлар кўрсатилмоқда.

МОНГОЛ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ДОЛЗАРБ ДАМЛАРИ

▲ УЛАН-БАТОР. Монгол чорвадорлари учун масъулиятли дамлар бошланди: мамлакатнинг хўжаликларида чорва ёппасига болалай бошлади. Биргина Арахангай аймоғининг ўзида 700 мингдан кўп қўзи ва бузоқ олиш ва ўстиришнинг ўзигина шу муҳим халқ хўжалик кампаниясининг кўламлари нақадар катта эканлигини билдиради.

Қишлоқ хўжалик бирлашмалари, давлат хўжаликларининг меҳнаткашлари катта тайёргарлик ишларини ўтказдилар. Улар етарлича ем-хашак ғамлаб олдилар, янги чорвачилик биноларини қурдилар, мавжуд иморатларни ремонт қилдилар, аймоқ марказларида махсус ветеринария хизматларини барпо этдилар. Шу долзарб дамларда эртадан то тунгача банд бўлган чорвадорларга хизмат қилиш учун хўжаликларнинг раҳбарлари партия комитетлари ва касаба союз комитетлари билан бирга комплекс бригадаларни ташкил қилдилар. Уларнинг составига медицина ходимлари маиший хизмат вакиллари киради. Бригадалар хўжаликларни муттасил айланиб энг олис бўлимларгача етиб бормоқда.

Шу кампанияни ўтказишга диққат-эътибор берилиши табиий бир ҳолдир. Чунки мамлакатдаги бутун қишлоқ хўжалик маҳсулотининг тўртдан уч ҳиссаси чорвачиликка тўғри келади. МХР партия ва ҳукумати Монголия еттинчи беш йиллигининг учинчи ҳал қилувчи йилида камида 9,4 миллион бош қўзи ва бузоқ ўстиришдек масъулиятли вазифани қўйди.

(ТАСС, 9 март).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● **ТОКИО.** Шу йилнинг январь ойида Японияда ишсизлар 1 миллион 620 минг кишига етди, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 23,7 процент кўпайди. Бош министр Х. Нива маҳкамасининг бошлиғи бугун бу ерда бўлиб ўтган ҳукумат мажлисида шуни хабар қилди. У сўнгги 30 йил ичида Японияда ишсизлик энг юқори даражага етганлигини эътироф этган. Киодо Цусин агентлигининг таъкидлашича, мамлакат экономикасини қамраб олган сурункали турғунлик шароитларида иш билан таъминлаш соҳасидаги аҳвол янада кескинлашмоқда.

● **ХАРАРЕ.** Илмий социализм ғояларини оммалаштириш — Зимбабве ноширлар уюшмасининг энг муҳим вазифаларидан биридир, деди яқинда ташкил этилган ана шу ташкилот раиси Сэм Мпофу. У Африка олимлари ёзган Африка тарихи бўйича янги китоблар ва дарсликларни ҳам нашр этиш ғоят муҳимлигини уқтириб ўтди. Бундан аввалги ноширлар қитъамиз тарихини тарихий ривожланишда Африка аҳолисининг ролини батамом рад этган ҳолда ёритар эди.

(ТАСС, 9 март).

ИРҚИЙ КАМСИТИШНИ ТУГАТИШ КОМИТЕТИНИНГ СЕССИЯСИДА

● НЬЮ-ЙОРК, 9 март. (ТАСС). Ирқий камситишни тугатиш комитетининг БМТ қарорgоҳида очилган навбатдаги сессиясида танасининг рангидан ва қайси миллатга мансублигидан қатъий назар инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган ҳуқуқий, маъмурий ва бошқа тадбирлар дунёнинг 24 та турли мамлакати томонидан қандай бажарилаётганлиги муҳокама қилинади. 18 мамлакат экспертларидан иборат бўлган бу муътабар орган ирқий камситишнинг ҳамма шаклларини тугатиш тўғрисидаги халқаро конвенцияга риоя этилишини назорат қилиб туриши лозим. Ҳозир юздан ортиқ давлат шу конвенциянинг қатнашчиси ҳисобланади. Бу давлатларнинг ҳукуматлари конвенциянинг асосий қоидалари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида вақти-вақти билан маълумотлар тақдим этиб турадилар.

Мазкур конвенция гарчи 1969 йилдаёқ кучга кирган бўлсада, йирик давлатлардан фақат Қўшма Штатларгина шу пайтгача инсон ҳуқуқларига оид мана шу жуда муҳим ҳужжатга қўшилгани йўқ. Бу факт — расмий Вашингтоннинг сўзлари билан ишлари ўртасида — унинг бутун дунёда инсон ҳуқуқларининг оз бўлмаса бош ҳимоячиси деб аталган сохта ролни даъво қилиши билан АҚШнинг ўзида шу ҳуқуқларни қўпол равишда бузиш ўртасида нақадар катта фарқ борлигидан жуда яққол далолат берувчи яна бир мисолдир.

● **1975 йилдан буён Ливандаги фожиалар давом этяпти. Узлуксиз урушлар оқибатида минглаб фаластинлик ва ливанликлар ҳалок бўлди. Уларнинг кўплари бедарак йўқолган.**

Суратда: Байрутда яшовчи бу фаластинлик ва ливанлик аёллар бедарак йўқолган эрлари, ўғиллари ва ака-укалари тақдирини аниқлашни талаб этмоқдалар.

АП-ТАСС фотоси.

МУЗОКАРАЛАРНИНГ НАВБАТДАГИ ДАВРАСИ

АФИНА, 9 март. (ТАСС). Бу ерда Американинг Греция территориясидаги ҳарбий базалари келажаги тўғрисидаги масала хусусида Греция билан АҚШ ўртасида ўтказилаётган музокараларнинг навбатдаги давраси бошланди.

Музокаралар ўтган йилнинг 27 октябридан бери бир неча босқичда ўтказилмоқда, аммо унинг қатнашчилари ўртасида жиддий ихтилофлар борлиги сабабли ҳамон ҳеч қандай натижа бергани йўқ. Сўнгги бор бу музокаралар шу йил февраль ойи бошларида тўхтаб қолган эди. Ўшанда Америка делегациясининг бошлиғи, давлат департаментининг вакили Р. Бартоломью «маслаҳатлашиш учун» Вашингтонга қайтиб келган эди. Музокараларда Греция делегациясига ташқи ишлар министрининг ўринбосари И. Капсис бошчилик қилмоқда.

Американикларнинг Греция базаларидан фойдаланиш тўғрисида 1953 йилда тузилган Греция — Америка битими муддати 6 йилдан кўпроқ вақт илгари тугаганидан сўнг АҚШнинг Греция территориясидаги ҳарбий базалари ва бошқа иншоотлари вақтинчалик асосда қолиб келмоқда. АҚШ ва НАТО корчалонлари шу объектларнинг муҳим стратегик мавқеини назарда тутиб, базаларни сақлаб қолишга, бу нарсани янги битимда мустаҳкамлаб олишга эришиш учун Афинага жуда қаттиқ тазйиқ ўтказиб келмоқдалар.

Кейинги вақтларда Грецияда АҚШ маъмуриятининг Туркияга ҳарбий ёрдамни кескин кўпайтириш тўғрисидаги қарори катта норозиликларга сабаб бўлди, Греция ҳукуматининг фикрича, бу қарор региондаги кучларнинг нисбатини жиддий равишда бузиши ва «базалар тўғрисидаги музокараларнинг боришига таъсир қилиши» мумкин. Бундан ташқари, Вашингтон Афинага ёрдам бериш тўғрисидаги масалани лўттибозлик усулига айлантириб, шундай ёрдам бериш имкониятини музокараларнинг АҚШга маъқул бўладиган тарзда тугаши билан боғлиқ қилиб қўйишга уринмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ IX ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЧОРВАДОР

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» РЕДАКЦИЯСИ ҲУЗУРИДАГИ ЖАМОАТЧИ ЧОРВАЧИЛИК СОВЕТИНИНГ МАХСУС ГАЗЕТАСИ № 3 (14)

ФЕРМА ДАЛАДАН БОШЛАНАДИ

КОЛХОЗИМИЗ чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли якунладилар. Давлатга гўшт сотиш плани 154,5 процент, сут сотиш плани 136,5 процент қилиб бажарилди. Ҳар бир сигирдан 5007 килограммдан сут соғиб олинди. Гўшт учун давлатга топширилган ҳар бош қорамолнинг ўртача тирик вазни 460 килограммни ташкил этди.

Ферма даладан бошланади, деганларидай гўшт, сут, тухум етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришга мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш туфайли эришмоқдамиз. Олти йилдан бери ем-хашак етиштирувчи ихтисослаштирилган бригада ишлаб турибди. Шу йиллар ичида тўпланган тажриба меҳнатни ташкил этишнинг бу усули катта афзалликларга эга эканлигини амалда кўрсатди.

М. Юсупов бошчилик қилаётган бу ихтисослаштирилган бригада икки звенодан иборат бўлиб, улар ерларни экишга тайёрлаш ва экишдан тортиб, ҳосил ўрим-йиғимигача зарур бўлган барча техника воситалари билан таъминланган. Бу барча дала ишларини ўз вақтида юксак сифат билан бажариш имконини бермоқда.

Ўтган йили бригада аъзолари 255 гектар эски бедазорнинг ҳар гектаридан 227 центнердан беда пичани ўриб-йиғиб олдилар. 49 гектар майдондаги маккажўхорининг ҳар гектаридан 750 центнердан силосбоп кўкпоя олинди. 15 гектарга экилган ҳашаки лавлагининг ҳар гектари 800 центнердан ҳосил берди. Бу колхоз бўйича 1200 тонна беда пичани жамғариш, 6000 тонна силос бостириш, 1200 тонна лавлаги ва 100 тонна беда уни тайёрлаб, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш учун етарли озуқа базасини яратиш имконини берди.

Ихтисослаштирилган бригада коллективи ўтган йили ем-хашак етиштиришдан 291 минг сўм ёки планда белгиланганидан 88 минг сўм ортиқ даромад қилди. Ҳар бир колхозчининг ўртача ойлик иш ҳақи 180 сўмга тўғри келди.

Суғориладиган ерлар бебаҳо бойлигимиз бўлиб, ундан интенсив фойдаланиш доимий диққат-эътиборимизда. Хўжалигимизда маккажўхори, беда, лавлагини аралаштириб экиш кенг қўлланиляпти. Бу тадбир ердан йил бўйи самарали фойдаланиш, бир даладан 2—3 марта ҳосил олиш, эрта баҳордан то кеч кузга «яшил конвейер»ни амалга оширишда катта аҳамиятга эга бўлмоқда.

Оралиқ экинлари — рапс ва кузги жавдар октябрь ойи иккинчи ярмида аралаш ҳолда экилади. Экиш олдидан ва баҳорда далаларни фосфор, калий ва азот ўғитлари билан тўйдириш туфайли экинлар барава ўсади. Рапс ва жавдар апрель ойида ўриб олиниб, молларга яшил озуқа сифатида берилади. Шундан сўнг анғиз ҳайдалиб, силосбоп кўкпоя учун маккажўхори экилади. Ихтисослаштирилган бригада аъзолари август ойи охирида маккажўхори ўримига киришиб, гектаридан 500 центнердан силосбоп кўкпоя олишга эришмоқдалар. Шундан сўнг экиладиган такрорий маккажўхори ноябрь ойи охирларида ўриб олинади. Бунда гектаридан олинадиган кўкпоя 350 центнердан кам бўлмаётир. Оралиқ экинлари етиштиришни ана шу усулда ташкил этиш туфайли чорва моллари учун қўшимча равишда 2000 тонна яшил озуқа тайёрлашга муваффақ бўлаётирмиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларини жанговар иш программаси сифатида қабул қилган колхозимиз чорвадорлари 1983—1985 йилларда жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш, гўшт, сут, тухум етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришга аҳд қилишган. Бу чорвачиликнинг озуқа базасини янада мустаҳкамлаш резервларини қидириб топиш ва ишга солишни талаб қилади.

Хўжалигимизда бу йил 90 гектар ерга янги беда экилиб, бу қимматли озуқа экини майдони 360 гектарга етказилади ва гектаридан 230 центнердан беда пичани етиштирилади. Биз ҳар гектар ердан камида 80 центнердан маккажўхори дони ва 750 центнердан силосбоп кўкпоя, 800 центнердан ҳашаки лавлаги етиштириш мажбуриятини олганмиз. Ана шу юксак марраларни муваффақиятли эгаллаш учун баҳорги экишни қисқа муддатда туғаллаймиз, экинлар парваришини намунали ўтказамиз.

Д. БЕКМАТОВ,
Янгийўл районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Коммунизм» колхозининг бош агрономи.

РЕДАКТОР КОЛОНКАСИ

ИХТИСОСЛАШТИРИШГА КЕНГ ЙЎЛ

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, ҳар бир совхозда, колхозда ем-хашак етиштириш ва уни йиғиштириб олиш бўйича ихтисослаштирилган бригадалар ташкил этилса, уларнинг составига пичан ўрадиган, пичан тўплайдиган, ем-хашакни ортувчи ва ташувчи транспорт звенолари, техника хизмати кўрсатувчи звенолар киритилса, жуда яхши натижаларга эришиш мумкин. Чиноз районидаги Охунбобоев номли, Коммунистик районидаги «Ленинский путь», «Политотдел», Янгийўл районидаги «Коммунизм», Бекобод районидаги Ленин номли колхозлар бу соҳада бошқаларга ибрат бўларли тадбирларни амалга оширмоқдалар. Мазкур хўжаликларда ҳар гектар ердан 220—250 центнердан беда пичани, мўл-кўл дон, кўкпоя ҳосили олинмоқда.

Афсуски, ҳали бу соҳада кўпгина камчиликлар бор. Фойдаланилмаётган резервлар, имкониятлар, талайгина. Бекобод, Ғалаба, Орджоникидзе, Паркент, Ўрта Чирчиқ районларида эски бедапоя майдонлари анча камайиб кетди. Бу районлардаги айрим хўжаликларда озуқа экинлари ҳосилдорлиги жуда паст. Ҳар гектар ердан олинаётган ем-хашак 6—7 тонна озуқа бирлигига тўғри келади, холос. Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва, Орджоникидзе районидаги Ленин номли, Оҳангарон районидаги «Ангрен» совхозларида гектаридан бор-йўғи 80—130 центнердан беда пичани, баъзи бир хўжаликларда эса атиги 130—140 центнердан маккажўхори кўкпояси йиғиштириб олинаётганлигини қандей баҳолаш мумкин!!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX Пленуми КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари асосида чорвачиликни янада ривожлантириш истиқболларини белгилаб берди. Пленум қарорлари асосида ҳар бир район, ҳар бир колхоз ва совхозда гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтиришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш, бу тадбирларда ем-хашак етиштиришни ихтисослаштиришга алоҳида эътибор бериш талаб этилади.

2-бет.

ЕМ-ХАШАК ЕТИШТИРИШДА, ОЗУҚА ТАЙЁРЛАШ ВА ҚАЙТА ИШЛАШДА ИЛҒОР ТЕХНОЛОГИЯ КЕНГ ҚЎЛЛАНИЛСИН, ҲАР БИР ХЎЖАЛИКДА СИЛОС БОСТИРИШ ВА СЕНАЖ ТАЙЁРЛАШ УЧУН КАПИТАЛ ИНШООТЛАР, ПИЧАНХОНАЛАР, ШУНИНГДЕК ҲАР БИР ФЕРМАДА ОЗУҚА ЦЕХИ БАРПО ЭТИЛСИН. ЕМ-ХАШАКНИНГ СИФАТИ ЯХШИЛАНСИН.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX Пленуми қароридан).

ОЗУҚА ҲАМИША ЕТАРЛИ БЎЛСИН

ОЗУҚАБОП экинлардан юқори ҳосил олиш учун агротехника талабларига тўлиқ риоя қилиш талаб этилади. Бунинг учун айни кунларда экин экиладиган майдонларни сифатли тайёрлаш, сув йўлларининг равон бўлиши, уруғликни бир хил чуқурликда экиш катта аҳамиятга эга.

БЕДА

● МАЪЛУМКИ, эрта баҳорда дастлаб экиладиган озуқа экинларидан бири бедадир. Беда асосий озуқа экини ҳисоблангани учун унинг уруғини тўла ундириб олиш ва ўсимлик кўчатлари қалинлигини нормал бўлишини таъминлаш келгусида мўл ҳосил олиш имконини беради. Дон ва бошоқли экинлар билан аралаштириб экилган бедадан янада самарали фойдаланиш мумкин. Бунда ҳар гектарига 18 килограмм беда уруғи, 70 килограмм бошоқли дон экинлари уруғи сарфлаш мақсадга мувофиқдир. Экиш март ойида ўтказилиши керак.

Бедани сули ва судан ўти билан ёки «ВАХШ-10 А» навли оқражўхори билан аралаштириб экиш ҳам яхши самара беради. Уруғларни ерга қадаш чуқурлиги — судан учун 3 сантиметр, маккажўхори учун 5—6 сантиметр, беда учун 2 сантиметр, сорго ва сули учун 3—5 сантиметрни ташкил қилиши майсаларнинг бир текис униб чиқишини таъминлайди.

Сув тақчил келган кезларда беда экиладиган майдонларда суғориш ишларини яхшилашга катта эътибор бериш керак. Бунинг учун бедазорларнинг гектарига 1500—2000 кубометр норма билан эгатлар орқали суғориш ва тупроқда етарли нам ҳосил қилиш лозим.

Эски бедазорлар агротехника талаблари асосида парвариш қилинса гектаридан 200—250 центнердан пичан олиш мумкин. Ҳозирги кунларда бедазорларни кечиктирмай бароналаш, чизеллаш керак. Бу ишни озиқлантириш билан бирга қўшиб амалга ошириш яхши самара беради. Бунда гектарига 3—4 центнердан фосфорли ва 1 центнердан калийли ўғит сочиш лозим. Бу тадбирларнинг сифатли ўтказилиши олинадиган пичан ҳосилини 15—20 процентга кўпайишини таъминлайди.

Янги экилган бедани дастлаб бўйи 10—12 сантиметрга етганда суғориш керак. Биринчи ўримгача бедани тупроқ иқлим шароитига қараб бир мартадан уч мартагача суғориш лозим. Ёш бедага дастлабки сувни оз оқим билан жилдиратиб бериш ёки экин орасини кенглиги 90 — ёки 120 сантиметр қилиб олинган майда ва саёз эгатлар орқали суғориш мақсадга мувофиқдир.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

ЛАВЛАГИ

● ОБЛАСТИМИЗ шароитида илдизмевали экинлардан асосан озуқа лавлагисининг «Ўзбекистон нимқанди», «Экгендорфслоя желтая» навлари етиштирилади. Лавлаги уруғлиги ораси 60—70 ва 90 сантиметр кенгликда СОН-2, 4, СПЧ-6,—8М, СУПН-8, СПЧ-6, каби сеялкалар билан экилади. Бир гектар ерга сарфланадиган уруғ нормаси 7—8 килограмм бўлиб, 3—4 сантиметр чуқурликда экилади.

Лавлаги уруғига заракунанда ҳашаротлар ўч бўлади. Шунинг учун улар уйғонгунича лавлаги уруғлари экилиб, ундириб олинса нобудгарчилик кескин камаяди. Шунингдек, лавлаги экиладиган майдонларда заракунандаларга қарши дорилаш ишларини, албатта, ўтказиш керак. Бунинг учун кемирувчиларга қарши айни кунларда 40 процентли фосфамид эмульсиясидан ва 80 процентли хлорофос аралашмасини ҳар гектар ерга 1—1,5 килограммдан, энтобактеридан 2 килограммдан, 0,2 процентли хлорофос аралашмасидан 1—1,5 килограммдан пуркаш тавсия этилади. Зарур бўлган ҳолларда бу тадбирни лавлаги униб чиққач ҳам ўтказиш мумкин.

Лавлаги қатор орасини биринчи марта юмшатиш 3—5 сантиметр чуқурликда ўтказилади. Биринчи жуфт чинбарглар пайдо бўлиши билан яганa қилиш ва ҳар гектар майдонда ўртача 70 минг туп кўчат сақлаб қолиш керак.

Азот билан биринчи ва иккинчи озиқлантириш гектар ҳисобига 90 килограммдан бўлиши керак. Озиқлантириш биринчи ва иккинчи сув олдидан амалга оширилади. Июль ва август ойларида ҳар 10—12 кунда гектарига 700—900 кубометр ҳажмдаги сув билан суғорилади. Лавлаги билан маккажўхорини аралаштириб экиш қўшимча озуқа етиштириш имконини беради. Бунда ҳар гектарига 7—8 килограмм лавлаги ва 25—30 килограмм маккажўхори уруғи сарфланади.

МАККАЖЎХОРИ

● МАККАЖЎХОРИ — чорва озуқаси мўл-кўллигини таъминлашда энг асосий ўрин эгаллайди. Маккажўхорининг дон учун ВИР-338 ТВ, Югославия дурагайи навларини экиш ва гектарига 55 минг тупдан кўчат сақлаб қолиш тавсия этилади. Силос учун ажратилган майдонларда маккажўхорининг районлаштирилган Ўзбекистон-100, Ўзбек оқ тишсимон навларини экиш юқори ҳосил олишни таъминлайди. Бунда бир гектар ердаги кўчатлар сони 60—55 минг тупдан кам бўлмаслиги керак.

Маккажўхори 4—5 та чинбарг чиқаргунча азот ва фосфор ўғитлари билан озиқлантирилади. Ўсиш даврининг ярмига келганда азотнинг 40, фосфорнинг 28, калийнинг 70 процентини ўзлаштиради. Қолган қисми эса ўсув даврининг иккинчи ярмида ўзлаштирилади. Гектаридан 700 центнердан кўкпоя, 80—90 центнердан дон ҳосилини олиш учун биринчи вегитация даврида ҳар гектар ерга жами 180—200 килограмм азот, 90—100 килограммдан калий ўғити солиш зарур.

Маккажўхори қатор ораларига ўсимлик икки-уч чинбарг чиқаргандан кейин ишлов берилади. Дастлабки культивация 10—12 сантиметр, иккинчиси эса 15—18 сантиметр чуқурликда ўтказилади. Сувни эгат оралатмасдан, бир текис тараш яхши самара беради.

Силос учун мўлжалланган маккажўхорини соя билан аралаштириб экиш апрель ойининг ўрталарида амалга оширилади. Бунда ҳам барча агротехника тадбирлар тўла бажарилиши лозим. Маккажўхорига соянинг «Ўзбекистон-1», «Ўзбекистон-2», «Дўстлик», «Юлдуз» навларини қўшиб экиш тавсия этилади. Апрель ойининг охири ва майнинг бошларида оралиқ экинлар йиғиштириб олингач уларнинг ўрни сифатли ҳайдалгач кўкпоя учун маккажўхори экиш ҳам мумкин.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

3-бет.

ТАЖРИБАЛАРИМИЗНИ ЎРТОҚЛАШАМИЗ

261 ЦЕНТНЕРГА ҚАНДАЙ ЭРИШДИК

ХЎЖАЛИГИМИЗ сабзавотчиликка ихтисослашган. Демак, ерлардан самарали фойдаланишимиз керак. Замонавий агротехника ҳар гектар майдондан йил давомида камида уч марта ҳосил олишни талаб қилаётир.

Бизнинг ем-хашакчилик бригадамиз аъзолари ҳам шу қоидага амал қилишяпти. Бизга жами 55 гектар ер бириктириб қўйилган. Шундан 35 гектарини эски ва 15 гектарини янги бедазор ташкил этади. Қолган беш гектарига маккажўхори экамиз.

Маълумки, бедазорларга ишлов бериш агротехникаси олимлар ва мутахассислар томонидан пухта ишлаб чиқилган. Биз ана шу кўрсатмалардан ўз ерларимиз тупроқ ва иқлим шароитидан келиб чиққан ҳолда ижодий фойдаланяпмиз. Масалан, ҳар йили кузги шудгор олдидан, албатта минерал ўғитлар соламиз. Бу эса тупроқ унумдорлигини оширяпти. Беда уруғини сепишдан олдин яхшилаб бороналаймиз. Сепиб бўлгач, суғорамиз. Бу яхши самара беряпти. Ўтган йили сув тахчил бўлганига қарамай, ҳар гектар бедазордан 261 центнердан қуруқ пичан йиғиштириб олдик.

Помидор ва дон учун экилган маккажўхори ҳосили йиғиштириб олингандан сўнг қарийб 100 гектар майдон бўшайди. Биз у ерга оралиқ экинлари экамиз. Жумладан, кузда 83 гектар ерга рапс, перко ва жавдар экиб қўйган эдик. Ҳозир уларнинг кўк массаси ер бетини қоплади. Апрель ойида уларни ўриб молларга едира бошлаймиз. Ҳосилдорлиқ гектар ҳисобига 300 центнердан кам бўлмайди. Демак, барвақт оғзи кўкка теккан сигирлар сути кўпаяди.

Бригадамизнинг 8 аъзоси бор. Икки киши — Тўлқин Ниёзов билан Усмон Илҳомовлар трактор ва бошқа механизмларни бошқариб, экинларга ишлов беришади, озиқлантиришади. Икки сувчи — Собир Раимов билан Маҳкам Йўлдошевлар озуқа экинларини ўз вақтида оби-ҳаётга қондиришади. Биз бу йил ҳар гектар бедазордан 300 центнердан сифатли пичан ўриб олишни мўлжаллаяпмиз. Бунинг учун барча имконият мавжуд.

Ш. ХАЛИЛОВ,
Калинин районидаги «Москва» колхозининг ем-хашак бригадаси бошлиғи.

ҚУНТ БИЛАН

ХЎЖАЛИГИМИЗДА чорвачилик ҳам юксалиб боряпти. Бунда бизнинг ем-хашак етиштиришга ихтисослаштирилган бригадамиз деҳқонларининг ҳам ҳиссаси борлигидан фахрланамиз. Ўтган йили 119 гектар ерда озуқа экинлари етиштирилди. Ҳар гектар ердан 75 центнердан маккажўхори дони, 800 центнердан лавлаги, сал кам 200 центнердан беда пичани, 25 центнердан арпа ҳосили олишга муваффақ бўлдик.

Бундай кўрсаткичларга эришиш учун астойдил, қунт билан меҳнат қилиш керак, албатта. Бригадамизда иш хўжалик ҳисобида ташкил этилган. Ҳар бир колхозчи ажратилган моддий ресурслардан, шунингдек, вақтдан тежамли ва унумли фойдаланишга, энг биринчи навбатда ишни сифатли бажаришга одатланган. Чунки, провард натижанинг яхши бўлишидан улар манфаатдордирлар. Шунинг учун ҳам бригаданинг ҳар бир аъзоси ўзига топширилган ишни, белгиланган агротехника тадбирларини вақтида ва юқори савияда амалга ошириш учун ҳаракат қилади.

Ҳар бир қарич ер ҳисобда. Кўчат қалинлигининг нормал бўлиши ва вегитация даврининг охиригача сақлаб қолиниши учун кураш боради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX Пленуми чорвачиликни янада ривожлантиришнинг конкрет йўлларини белгилаб берди. Пленумда озуқани сифатини яхшилаш масаласига алоҳида эътибор берилди. Бригадамиз аъзолари бу вазифани муваффақиятли бажаришга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқдилар. Ўтган йил якунлари пухта таҳлил қилиниб, имкониятлар, резервлар қайтадан чамалаб чиқилди.

Биз бу йил 172 гектар ерда деҳқончилик қиламиз. Ҳар гектаридан кам деганда 220 центнердан беда пичани, 100 центнердан маккажўхори дон ҳосили олишга аҳд қилганмиз. Ана шу мақсадда тайёргарлик ишлари жуда эрта бошлаб юборилди. 50 гектар ерга арпа билан қўшиб беда экиб қўйилди. Экишдан олдин ҳар гектар ерга 200 килограммдан аммофос солинди. Ҳашаротга қарши кураш тадбирлари ҳам амалга оширилди.

Юксак социалистик мажбуриятни бажариш учун барча имкониятларни ишга соламиз.

С. МИРЗАЕВ,
Бекобод районидаги Навоий номли колхоз ем-хашак бригадасининг бошлиғи.

● Коммунистик районидаги «Правда» колхози чорвадорлари суғориладиган ерлардан тўла самара билан фойдаланиш мақсадида оралиқ, аралаш ва такрорий озуқа экинларини экиш ва мўл ҳосил олиш учун мавжуд резервларни тўла ишга солмоқдалар. Кузда 68 гектар ерга экилган оралиқ экини айни кунларда яхши ривожланмоқда. Бу майдонларнинг ҳар гектаридан камида 300 центнердан кўк масса олиш мўлжалланаяпти.

Суратда: (ўнгдан) колхоз бош агрономи Лев Ким билан бригада бошлиғи Нурғози Мингбоевлар оралиқ экинини кўздан кечиришмоқда.

В. Портнов фотоси.

4-бет.

Чўпон ота ФЕРМА КЕЗАДИ

ОЗУҚА... Бу ҳақда кўп гапиряпмиз. Ҳадеб, такрорлайвериш шартми? Ҳозир чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг бош манбаи сифатли ва тўйимли озуқа эканлигини билмайдиган чорвадор йўқ-ку, ахир!

Яқинда Оҳангарон районидаги «Ангрен» совхозида бўлдим. Албатта, яхши ният билан келгандим. Чунки, бу — йирик хўжалик. Сутчилик фермасида 800 бош сигир бор. Шундан 520 боши соғилади. Комплекс уч йил илгари қурилган. Чорвадорларнинг иши енгил. Ҳамма вазифа механизация зиммасида. Озуқа цехи ҳам ишлаб туради. Менда шу илғорларнинг бой иш тажрибаларини баъзи бир боқибеғамларга кўз-кўз қилиб кўрсатиш иштиёқи бор эди.

Бош зоотехник Антбой Жунусов мени шодон қарши олиб, молхоналарни айлантирди. Бузоқхоналарни, моллар яйратиладиган кенг майдонларни, озуқа цехини завқ билан кўрсатди. Жуда ажойиб! Ҳамма иш жойида. Агрегат ва механизмлар бенуқсон ишлаб турибди.

Шу тобда очиқ майдонда яйраб юрган сигирлар подаси ичида тўполон бошланиб қолди. Сигирлар бир-бирларини туртиб, сузиб охурлар томон интилишарди. Уларнинг узун-қисқа маърашлари бутун фермани тутиб кетди. Нима гап ўзи? Мен бош зоотехникка қарадим. У эса ферма дарвозаси томон кўз югуртирди. Шунда прицепига сенаж ортган тракторга кўзимиз тушди. Харҳаша бошлаган жониворлар хушхўр озуқанинг ҳидини сезиб қолишган экан.

— Сигирлар шунчалик очми? — сўрайман бош зоотехникдан.

— Ҳа, озуқа етишмаяпти...

Шунда сигирларнинг аҳволини дурустроқ текшириб кўриш фикри туғилди. Жониворларнинг этлари суякларига ёпишай деб қолган. Ичидан энг гавдалисини танлаб олиб, торозуга етакласангиз, 300 килограммдан ошмайди.

— «Говмиш»лар шу аҳволда ҳам сут бериб турипшибдими?

Зоотехник елка қисди:

— Буни экономист ёки директордан сўраш керак.

Начора, директорнинг хонасига киришга тўғри келди. Шундай қилганимиз бир ҳисобда яхши бўлган экан. Кўп нарсаларни билиб олдик. Мана, сизлар ҳам мушоҳада қилиб кўринглар: бир йилнинг ўзидаёқ ҳар бош сигирнинг сути 236 литр камайиб кетибди. Совхоз давлатдан 90 тонна сут қарздор бўлиб қолибди.

Совхоз директори Яшин Ҳалилович Исматов «озуқа, озуқа...» дейди-ю, у ёғига тили айланмайди.

КОМПЛЕКС ЯНГИ-Ю, САМАРАСИ ЙЎҚ

Синчиклаб текшириб кўрсам, ишнинг чатоғи бошқа ёқда экан. Асосий озуқа экини силос учун экиладиган маккажўхоридир. Моллар сонига қараганда камида 12 минг тонна силос бостирилиши керак эди. Амалда эса 3234 тонна экан. Сабаб? Директор, бош агроном, партком секретари бир-бирларига жўр бўлишиб, «ҳамма айб ўтган йилги сув танқислигида», дейишади. Бироқ маккажўхори экилган 200 гектар ер суғориладиган майдонку?! Сув бир мунча сероб бўлганди-ку!

— Шундай, лекин сув бўлмаганлиги учун гектаридан 122 центнердан силосбоп масса олдик, холос.

— Сув мутлақо бўлмадими?

— Бўлди-ю, лекин талабдагига нисбатан 30 процент...

Район суғориш системалари бошқармасидаги ўртоқлар менга бошқача маълумот беришди. Ўтган йили бу совхоз сув билан 30 процент эмас, 70 процент таъминланган экан. Ҳатто уларга қўшимча насослар берилган, қувур ва лотоклар ётқизилган. Совхоз маъмурияти эса сув танқислигига қарши қатор тадбирлар ишлаб чиққан. Лекин аҳвол ўзгармаган. Демак, сувчилар, механизаторлар, умуман раҳбар кадрлар ва мутахассислар бепарволикка, хотиржамликка берилишган. Оқибатда ҳар гектар майдондан бор-йўғи 110 центнердан озуқа лавлагиси йиғиштириб олинди, холос. Янги бедазорнинг ҳар гектаридан 14 центнердан пичан олинганлигини қандай баҳолаш мумкин? Эски бедазорлар эса мутлақо ҳосил бермабди. Ўз ишига пухта чорвадорлар бу гапларга ишонмаслиги мумкин. Тўғри, улар — ҳақ. Чунки, шунча ферма ва дала кезиб мен ҳам бундай аҳволни кўрмаганман.

Қишлов тугаб, молларнинг оғзи кўкка тегишига ҳали икки ойга яқинроқ вақт бор. Хўш, бу ёғи нима бўлади?

— Қўшни совхозлардан сенаж сотиб оляпмиз... Тоннаси 20 сўм... — чайналади директор.

Қуруқ қошиқ оғиз йиртади, деганларидай охурлар бўш бўлса сигирнинг қорни тўярмиди. Бошқаларга ялинишга мажбур бўлишади-да. Ҳозирнинг ўзидаёқ қўшнилардан сотиб олинган сенаж 350 тоннадан ошди. Бу иш ҳали яна давом этади. Кўриладиган зарарни пулга чақмай қўя қолайлик. Пировард натижа шундоқ ҳам маълум бўлиб турибди.

Мана бу рақамларга эътибор беринг. Совхозда ҳар бош сигирдан ўртача 2682 килограммдан сут соғиб олиняпти, холос. Бу область хўжаликлари орасида, қарийб, энг паст кўрсаткичлардан биридир. Сутнинг таннархи бўйича ҳам совхоз рекордчилар сафида. Бир центнер сут хўжаликка 32 сўмдан ошиққа тушяпти.

Ҳолбуки, янги комплекс катта умидлар билан қурилган эди. Бироқ бу ердаги шароит эскилигича қолаверди. Замонавий асбоб-ускуналар, такомиллашган техника воситалари чорвачиликни юксалиш йўлига олиб чиқиш ўрнига ҳамон зарар келтиряпти.

Аммо, мени бошқа нарса безовта қиляпти. Қилни қирқ ёрадиган синоптикларимиз бу йилги сув танқислиги ўтган йилгидан ҳам ошиб тушади, дейишяпти. Ҳозирги аҳволдан тўғри хулоса чиқариб олишмаса, совхоз чорвадорларининг иши янада оғирлашиши мумкин.

М. ЕГОРОВ,
чўпон отанинг котиби.

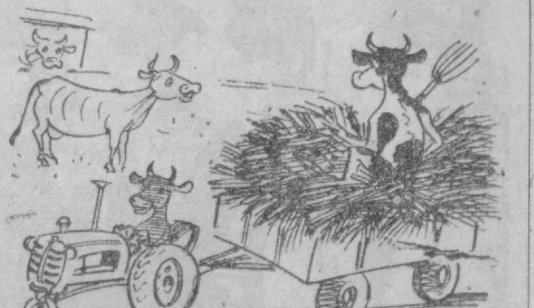

Оласигир: ўзинг учун ўл етим...

А. Ҳолиқов чизган расм.

Жамоатчи редколлегия: Ш. А. АКМАЛХОНОВ (редактор), И. В. АЖИНОВ, А. Е. БАКИРОВ, Т. Г. ГОТИН, Б. В. ЖЕРДЕВ, М. ИСОҚОВА, Н. РИХСИЕВ (масъул секретарь), В. ШАБАЛИН.

ЯНГИЛИКЛАР

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ПОЛОТНОЛАРДА ЧИРЧИҚ ҚИЁФАСИ

● Чирчиқдаги завод ва фабрикаларни қуришда бевосита иштирок этган, ҳозир эса бу ерда меҳнат қилаётган кишилар Ўзбекистон катта саноат марказининг ўзига хос бадиий йилномасини яратдилар. Ҳаваскор рассомлар шаҳар ўлкашунослик музейида очилган экспозицияларда тасвирий полотнолар ва графика варақаларини намойиш қилдилар. Бу асарлар ишлаб чиқариш коллективларининг ҳаёти, ишчилар ва уларнинг ташвишлари ҳамда социалистик мусобақа илғорлари ҳақида ҳикоя қилади.

«ТИНЧ ОҚАР ДОН»

● Тошкент тракторсозлари маданият саройида «Тинч оқар дон» қаҳрамонлари гавдаланди. Ҳаваскор артистлар М. Шолоховнинг машҳур романи асосида И. Дзержинский яратган операдан парчалар кўрсатдилар. Улар ўзларининг янги спектакллари билан Тошкент ва Чирчиқдаги бошқа корхоналарнинг меҳнаткашларини ҳам таништиришга аҳд қилдилар.

Трактор заводининг опера студияси репертуарида классик асарлар, замонавий композиторлар яратган спектакллар кўп.

«ЁШ КУЧ» БАЙРОҒИ ОСТИДА

● Пойтахт области мактаб ўқувчилари республика ва Бутуниттифоқ спартакиадасига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Мактаб ўқувчиларининг бу катта мусобақаларида областимиз вакиллари спортнинг 22 тури бўйича иштирок этадилар.

Барча бошланғич физкультура коллективларида мусобақаларнинг биринчи босқичи тугади. Ғолиблар район ва шаҳар миқёсида ўтказиладиган иккинчи босқич мусобақаларида иштирок этмоқдалар. Спортнинг кураш, шашка, шахмат турлари бўйича область миқёсидаги учинчи босқич мусобақалари ҳам бошланди.

● БЕКОБОД районининг марказий кутубхонаси фондида 28 мингдан ортиқ китоб сақланмоқда. Бу ерда ҳар бир кишига 20 тадан оммавий-сиёсий ва бадиий адабиёт тўғри келади.

Суратда: кутубхона ходими (чапда) Ҳасиба Азимова китобхонлар билан. Кутубхона ўқув залларидан бирида (ўнгда) мутолаа пайти.

М. Қорабеков фотолари.

ҲАМКАСБЛАР ЖАНГНОМАСИ

ЎХШАШ ТАҚДИРЛАР

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган мўйқалам соҳибларининг тақдирлари бир-бирларига жуда ўхшаш. Улар рассомлик билим юртини тугатиб, йигитлик бурчларини ўташ учун Совет Армияси сафларига отланишди. Хизматни аъло даражада ўтаб, ҳали солдатлик гимнастёркасини рассомлиқ коржомасига алмаштиришга улгуришмаган ҳам эдиларки, Ватанимиз ерига ёвуз ниятли душман қадам қўйди.

Конли йилларда Самиғ ака сапёр бўлиб жангга кирди, Ҳикмат ака эса ўқчи батальонда Ватанимизни ҳимоя қилди.

Ҳамкасбларнинг ижоди буюк ғалабадан сўнг давом этди. Серқуёш диёримизнинг сўлим табиати манзаралари, тўкинчилик ва фаровонликдан куйловчи натюрмортлар, совет кишилари меҳнатини тараннум этувчи рангтасвирли портрет, сюжетли картиналар уларнинг ижодида ўз аксини топди.

Қаршимиздаги картинани диққат билан кузатамиз: кўксида «Олтин юлдуз» нишони порлаб турган лейтенант илҳом оғушига берилган. Унинг мамнун қиёфасида совет кишиларига хос галабага ишонч ифодаси балқиб турибди... Мойбўёқда чизилган бу «Автопортрет» Самиғ Абдуллаев томонидан 1945 йилда яратилган бўлсада, ҳамон ўз жозибасини йўқотмаган. Йиллар ўтиши билан ижодкорнинг устахонасида Улуғ Ватан урушида мардлик, матонат кўрсатган ўнлаб ўзбек ўғлонларининг ёрқин сиймоси гавдаланди. Биринчи ўзбек саркардаси «Генерал-майор Собир Раҳимов», «Генерал-лейтенант Файзулла Норхўжаев», «Совет Иттифоқи Қаҳрамони Боис Эргашев» портретлари галлереяси халққа фидойилик, Ватанга муҳаббат, қаҳрамонлик руҳида пайдо бўлди. Рассом асарларининг деярли барчасини натура усулида яратди.

Ҳайкалтарошлик санъатига доир гипсда ишланган «Муса Рўзиев» портретининг қандай дунёга келишини кўп кузатганмиз. Асар олти йилда қиёмига етди. М. Рўзиев Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг аъзоси эди. Севастополь остоналаридаги жангларда оғир яраланиб, икки оёғидан ажралган бўлса-да, ҳаётда тиним билмади, хўжалик ишларида ҳамиша бошқаларга намуна кўрсатиб меҳнат қилди. Самиғ Абдуллаев уруш ветеранининг қиёфасини матода акс эттиришда шошма-шошарликка йўл қўймади. Ҳар бир деталь, ҳар бир штрих устида ойлаб кузатиш олиб борди. Изланишлар зое кетмади. Портрет қаҳрамонга айнан ўхшашлиги, унда буюк инсонга хос фазилатлар мужассамлиги юксак маҳорат билан очиб берилганлиги учун санъат мухлисларига бениҳоя манзур бўлди.

Моҳир рассом, Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Абдуллаев бугун 66-баҳорни қаршилаш арафасида. У ўтмишга назар ташлар экан, мамнун жилмайиб қўяди. Ўтган йиллар мобайнида юзлаб халққа манзур асарлар яратди, 25 йил мобайнида Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейига раҳбарлик қилди. Яқинда музейда очилган кўргазмага унинг энг яхши асарларидан намуналар қўйилди.

Ҳикмат Раҳмонов табиатан қалби очиқ, ҳазил-мутойибага мойил одам. Шунданми, унинг қаҳрамонлари ҳам меҳнаткаш, қувноқ, ҳаётда ҳавас қилса арзигудек олижаноб табиатли кишилар. Мўйқалам соҳибининг ижодий камолотининг баркамоллигидан далолат берувчи «Ўзбек халқининг фронтга совғаси», «Сен етим эмассан», «Қизлар совғаси» каби йирик полотнолар, жангчи — ошпаз образи яратилган «Тушлик тайёр» портрет асарларида ана шу ғоялар яққол кўзга ташланади. Бу асарларнинг ҳарбий-ватанпарварлик мавзусига бағишланган кўплаб кўргазмаларда тасвирий санъат мухлисларини ҳайратга солгани боиси худди ана шундан.

Ҳикмат ака бу асарлар устида ишлашга жанг фронтларидаёқ замин яратганди.

Икки фронтдош, икки ижодкор. Ана, улар баҳор нафаси уфуриб турган хиёбон бўйлаб боришмоқда. Қадам ташлашлари ҳамон дадил, ўктам. Юзларида бахтиёрлик ифодаси балқиган, кўзларида ажиб бир мамнуният учқунлари. Бу ижод ишқи, тинч фаровон замона бунёдкорларининг қалбларга солган илҳом даъватидан ўзга нарса эмас.

М. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг катта илмий ходими.

ТАБИАТ ОЛАМИДА

УЧАР ТУЛКИ

Ҳа, ажабланманг, бу ҳам сеҳрли она табиатнинг бетакрор ноёб мўъжизаларидан бири. Ер юзида энг айёр ҳайвон ҳисобланган тулкининг эндемик тури — учар авлодлари Австралияда яшайди. Бу тулкилар бемалол 10—14 метргача уча олиши сабабли ўлжаси ва рақибини ҳамиша ғафлатда қолдириб кетади.

Қизиғи шундаки, учар тулкининг росмана қанотлари йўқ. Лекин унинг қовурғалари ҳаракатчан, қаттиқ сакраганда улар кенгайиб, териси қанот сингари ён томонга ёйилади.

Тулкиларнинг бор гўзаллиги ҳам, айёрлиги ҳам унинг момиқдек думи билан боғлиқ эканлигини яхши биламиз. Учар тулкининг думи эса яна бир муҳим вазифани ўтайди. У учиб бораётганда думини ҳаракатлантириш эвазига ўз йўналишини ўзгартиши мумкин.

Дунёда энг мазали, хуштаъм гўшт қайси ҳайвонники? Ҳозирча кўпчилик бу ҳақда қатъий бир қарорга кела олгани йўқ. Лекин учар тулкининг гўшти бадбўйлиги жиҳатдан энг олдинги ўринлардан бирида туриши аниқланган. Шунга қарамай маҳаллий аҳоли учар тулкининг гўштини севиб, зўр иштаҳа билан танаввул қилишади. Бундан беш йил муқаддам Австралиянинг маҳаллий қабилалари ҳақида маълумот тўплаётган инглиз олими профессор Уильям Плели бу воқеанинг шоҳиди бўлганида ҳайрат аралаш «Бундай бадбўй гўштни қандай истеъмол қиласизлар?» деб сўрашдан ўзини тия олмаган эди. Шунда улар:

— Биз тулкининг ҳидини эмас, гўштини еймиз, — дея қатъий жавоб беришган.

Б. АБДУВАЛИЕВ,
биолог.

ЯНГИ ДУНЁ КУРАШЧИЛАРИ

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, шоир Муҳаммад Али ҳозирги шеъриятимизнинг пешқадам, фаол ва забардаст вакилларидан биридир. У кейинги вақтларда достончилик соҳасида анча изланишлар қилди, бу жанрнинг кўпчиликка манзур бўлган талай намуналарини яратди. Бу ижодий муваффақиятлар Муҳаммад Алини янги парвозларга илҳомлантирди, каттароқ шеърий шаклларда ўз имкониятларини синаб кўришга даъват этди. Бунинг натижаси ёмон бўлмади. Шоирнинг заҳматли меҳнати, кўп йиллик поэтик изланишларининг самараси бўлмиш «Боқий дунё» шеърий романи (Тошкент, Ғ. Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти), бунга ёрқин мисол бўла олади.

Дарҳақиқат, «Боқий дунё» ниҳоятда актуал ва қизиқарли мавзуда ёзилган, халқимизнинг инқилобий кураш йўлларини ўзига хос йўсинда бадиий тадқиқ этувчи асар. Унда ота-боболаримизнинг озодлик учун кураши билан боғлиқ кўпгина тарихий воқеалар тилга олинади, ўша мураккаб йиллардаги ҳаётни кўз олдимизда жонлантиради. Бу ўринда автор тарихий фактлардан фойдаланиш меъёрига амал қилади. Энг характерли, асардаги асосий ғояни очиб беришга хизмат қиладиган, халқ тақдирида чуқур из қолдирган воқеаларни танлаб олади. Асарни ўқиш жараёнида аён бўладики, муаллиф китобхон диққатини тарихнинг бир неча муҳим нуқтасига жалб этишга, ана шу нуқталарни бир-бирига боғлаб турган халқаларни янада равшанроқ рангларда, бугунги юксакликдан туриб кўрсатишга ҳаракат қилади.

«Боқий дунё»нинг образлар системаси анча мураккаб ва ранг-баранг. Ундаги воқеалар ривожида тўқсонга яқин персонаж иштирок этади. Автор ҳар бир персонажнинг асарда ўз ўрни, ўз тақдири ва қиёфаси бўлишига эришган. Воқеалар ривожида муҳим ўрин тутувчи қатор қаҳрамонлар борки, шубҳасиз, уларни муаллифнинг ютуқлари дейиш мумкин. Иван Лапин, Валентина, Ҳазрат, Иванов ва бошқа айрим образлар шу жумлага киради.

Шоир романда Азимбой авлодининг тарихий тақдирини кўрсатишда ҳам ўзига хос йўл тутган. Уларнинг ҳар бирига асарнинг муайян қисмидан ўрин ажратган. Масалан, «Сукунат» қисмида Азимбой образи асосий диққат майдонида турса, «Шабада» қисмида Қудрат унинг ўрнига чиқади ва ўзига ажратилган бадиий миссияни тўлиқ бажаради. «Бўрон» қисмида бу авлоднинг учинчи бўғини бўлган Фарҳод образи билан танишамиз. Муҳими шундаки, уларнинг ҳеч қайсиси, гарчи бир сулола бўлса-да, бир-бирига ўхшамайди, бири иккинчисини такрорламайди. Агар кўз олдимизда Азимбой ўша давр бойларининг бир вакили сифатида кўринса, унинг ёлғиз ўғли Қудратда бошқа жиҳатлар намоён бўлади, у маърифатпарварлик йўлидан боради. Фарҳод эса уларнинг ҳеч қайсисига ўхшамайди, у ўз ўрнини инқилоб чавандозлари сафида деб билади. Бундай тасвирдан шоирнинг кўзлаган мақсадлари бор. Назаримизда, у шу орқали асарда қамраб олинган даврнинг шиддатини, тобора каттиқроқ чайқалаётган ҳаётнинг одамлар тақдирида ясаётган ўзгаришларини башқачароқ тарзда таъкидлаётгандай туюлади. Романдаги Абдулла Авлоний образи ҳам эътиборга лойиқ. Эҳтимол, ҳозирги ҳолатида бу — образнинг бир эскизидай кўринар. Ҳар ҳолда халқимиз учун хизматлари катта бўлган талантли ижодкор сиймосини яратишга интилиш — бу жуда қутлуғ иш.

«Боқий дунё»нинг марказида, сўзсиз, Насриддиннинг ҳаёти туради. Турли воқеалар ва кишилар тақдири бевосита мана шу қаҳрамон атрофига уюшади ёки бирон жиҳати билан унга келиб боғланади. Шоир бу образ тимсолида кенг халқ қатламларига мансуб бўлган кишиларнинг ҳаёт йўлини, инқилобий ҳаракатлардаги иштирокини кўрсатишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Аниқроғи, Насриддин образи орқали автор халқнинг пешқадам вакилларига хос сифатларни эмас, балки ҳаёт ва инқилоб тўлқинларининг таъсирида секин-аста онги ёришаётган кенг меҳнаткаш оммага хос хусусиятлар ифода этилади.

Муҳаммад Али бош қаҳрамон образини катта бир меҳр билан яратганлиги сезилиб туради. Бу қаҳрамон билан китобхон илк бор балоғат ёшига энди қадам қўйган пайтларда учрашади. Бу ёшга қандай хусусиятлар хос бўлса — шуларнинг ҳаммаси Насриддин учун ҳам бегона эмас. Унда Фарғона водийси кишиларига хос бўлган ҳазил — мутойиба, аскияга ўчлик хусусияти бор. Насриддин паҳлавон жуссали бўлиб, табиатан шоирликдан ҳам анча-мунча хабари бор, бутун ҳаёти давомида Туркистон ҳақида бир достон битиш орзусида бўлган йигит. Ўз қаҳрамонини Муҳаммад Али ҳаётнинг катта оқимига бирдан туширмайди. У Насриддинининг ички имкониятлари ва маънавий даражасидан келиб чиқиб иш тутади. Айтиш керакки, муаллиф табиатан жозибали, моҳиятан драматик чиққан бу образни яна ҳам мукаммаллаштириш имкониятларига эга эди. Биз унинг Жаннатга бўлган севгисини назарда тутаётирмиз. Маълумки, бу севги фожиали якунланади. Азимбой гарчи Насриддинни «ўғлим» деб ўзига яқин олиб юрса-да, қизининг унга майли борлигини сезиб даҳшатга тушади, ўз пушти камаридан бўлган покиза бир вужудни телбага чиқариб, Чилтон мозорининг зах чиллахонасига қамаб қўяди, охир-оқибатда Жаннатнинг ҳаётига зомин бўлади. Бу ҳодиса Насриддин қалбида ўчмас из қолдиради. Мана шу руҳий изтироблар тасвирини янада кучайтириш ва ундан Насриддин онгининг инқилобийлашувида янада баракали фойдаланиш мумкин эди.

Бош қаҳрамон инқилобий тушунчаларининг шаклланиши романда анча кенг тасвирланган, ҳақимизнинг озодлик йўлидаги кураши тарихида ғоят муҳим босқич ҳисобланган Жиззах қўзғолони катта аҳамиятга эга бўлади. Бу ерда шоир Насриддинни воқеаларнинг энг қайнаган жойига қўяди.

Хуллас, ҳаётнинг ўзи Насриддинни курашчига айлантиради, уни инқилобчилар сафига қўшади. Пировардида, биз қаҳрамонни революционер, янги жамиятнинг актив ҳимоячиларидан бири сифатида кўрамиз: «Боқий дунё»да бу йўлга келишнинг қанчалик мураккаблиги бош қаҳрамон ҳаётига оид турли лавҳаларда юксак маҳорат билан кўрсатиб берилган.

Хулоса қилиб айтганда, Муҳаммад Алининг «Боқий дунё» романи — китобхонда фикр уйғотадиган, давраларда баҳсларга сабаб бўладиган асар. Бу нарса унинг ҳақиқий қимматини, адабий жараёнда тутган ўрнини кўрсатиб туради. Бадиийлик даражаси юксак бўлган, халқимизнинг шонли тарихига бағишланган бундай асарларнинг аҳамияти янада айрича кўзга ташланади.

Умурзоқ ЎЛЖАБОЕВ,
филология фанлари кандидати.

СПОРТ

ЧЕМПИОНЛАР АНИҚЛАНДИ

● Халқаро хотин-қизлар байрами кунида Тошкентдаги 17-ўрта мактабнинг битирувчиси, мастерликка номзод Светлана Пинчук ўзига ажойиб совға ҳозирлади. У шахмат бўйича республика чемпионатида ажойиб ўйин кўрсатди ва 12 имкониятдан 9 очко жамғариб, республика чемпиони деган юксак номга сазовор бўлди.

Эркаклар ўртасида ҳам шахмат бўйича республика чемпионати якунланди. Самарқандлик Александр Самрюк бош совриң эгаси бўлди. Тошкентлик мастерликка номзод Рашид Зиядинов учинчи ўринга кўтарилди.

ОЛТИНЧИ ЎРИН

● Тошкентлик Марина Николаева Тбилиси шаҳридан катта муваффақият билан қайтди. Бу ерда ўтказилган бадиий гимнастика бўйича қизлар ўртасидаги мамлакат биринчилигида спортчимиз биринчи ўринни эгаллади. Мусобақаларда республикамиз қизлари яхши иштирок этдилар. Улар 14 команда ўртасида олтинчи ўринни эгалладилар.

● Истеъфодаги гвардиячи капитан, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, СССР ва республика халқ маорифи аълочиси Абдулла Аҳмедов бир неча йиллардан буён Оққўрғон районидаги А. Жданов номли 3-ўрта мактабда ҳарбий таълим фанидан сабоқ бериб келади.

Суратда: А. Аҳмедов навбатдаги машғулотда.

Х. Аввалов фотоси.

СУД ЗАЛИДАН

ЧАЛҒИТА ОЛМАДИЛАР

АБРОР Мухсимов, Акмал Раҳимов, Мирсалимжон Мирбоқиевлар ўзларича ширин хаёлларга ботишди. Бири камёб молларни топиб турса, иккинчиси молларни бозордаги «вакилга» пешма-пеш етказса, учинчиси гумбиллатиб чайқов бозорида сотиб турса тоза пулни тагида қолиб кетишарди-да!..

Ишни худди шундай «конвейер» усулида «ташкил» этишди. Акмал Раҳимов бозорни гуллата бошлади. У чет элда ишлаб чиқарилган давлат баҳоси 23 сўмлик фекон кўйлакларининг ҳар бирини 100 сўмдан учтасини 300 сўмга пуллаб турганида Октябрь район ички ишлар бўлими БХСС ходимлари томонидан қўлга олинди. А. Мухсимовнинг шахсий автомашинасидан иккита, М. Мирбоқиевнинг шахсий автомашинасидан учта ҳаммаси бўлиб тўққизта кўйлак билан ушландилар. Уччалови ҳам ишни чалғитиш мақсадида бор «маҳоратларини» ишга солишди. Аввалига турлича баҳоналар айтишди, сўнг, кўйлакларни худди шу бозорда бир нотаниш боладан сотиб олган эдик, деб сувдан қуруқ чиқмоқчи бўлдилар. Касални яширсанг иситмаси ошкор қилади, деганларидек, ашёвий далиллар ҳақиқатни юзага чиқарди.

Октябрь район халқ суди мазкур ишни кўриб чиқиб, А. Мухсимов ва М. Мирбоқиевларнинг ҳар бирини тўрт йилдан, А. Раҳимовни эса уч йилга озодликдан маҳрум этди. Уларга тегишли мол-мулк давлат фойдасига мусодара этилди.

Б. СОЛИҲОВ.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ТОШКЕНТ 57-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1983—84 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

кесиш йўли билан металларга совуқ ишлов берувчи токарь-универсал, фрезерчи (программали бошқариладиган станоклар оператори), саноат асбоб-ускуналарини ремонт қилувчи слесарь-механик, саноат асбоб-ускуналарини ремонт қилиш ва фойдаланиш бўйича электрик, электргаз пайвандчи, автомобиллар ремонти бўйича слесарь, лифтлар ремонти бўйича механик, кабель ишлаб чиқариши электромонтёрлари, дурадгор (бадиий мебель ишлаб чиқариши), саноат совутиш қурилмаларини ремонт қилиш ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича машинист, кучланишли тармоқлар ва электр асбоб-ускуналари бўйича электр монтажчи.

Ўқиш муддати — 1 ва 3 йил.

8—10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

8-синф маълумоти билан ўқишга қабул қилинганлар уч йил ўқийдилар ва тўлиқ ўрта маълумот ҳамда касб бўйича диплом оладилар. Ўқувчилар уч маҳал овқат, кийим билан таъминланади, бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади: 10-синф маълумоти бўлган, лифтлар ремонти бўйича механик, кучланишли тармоқлар ва электр асбоб-ускуналарининг электр монтажчиси ихтисоси бўйича ўқишга кирганлар ойига 76 сўм миқдорида стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси вақтида иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилиб, электр монтажчи ихтисоси бўйича ўқишга кирган йигитларга ётоқхона берилади.

Ўқиш муддати 10-синф маълумотига эга бўлганлар учун 7,5 ой, 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун — 10,5 ой қисқартирилган.

Билим юртидаги ўқиш вақти меҳнат стажига қўшилади.

Машғулотлар группаларнинг комплектланишига қараб бошланади.

Билим юрти битирувчилари техникумлар ва олий ўқув юртларига киришда имтиҳонлардан фойдаланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар ишлаб чиқаришда мажбурий ишлаб беришсиз ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Билим юрти яхши спорт базаси, техника ижодкорлиги тўгаракларига эга, «Смена» вокал-чолғу ансамбли ва «Ровесник» дискоклуби ишлаб турибди. Ёшларнинг ёзги дам олиш базаси мавжуд.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, характеристика, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 4 дона фотосурат (3×4см. ҳажмида). Туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (паспорт), ҳарбий учетга ўтганлиги ҳақидаги гувоҳнома (ҳарбий билет) шахсан кўрсатилади.

Аризалар якшанбадан ташқари ҳар куни 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 164-алоқа бўлими, Высоковольтний массиви, 3-сектор (метронинг «М. Горький» бекатигача, сўнгра 4-автобусда «7-поликлиника» бекатига борилади: 6, 13, 22-трамвайлар, 18-троллейбуснинг «Маиший хизмат уйи») бекати.

ШОДОН ОДИМ ТАШЛАЙМИЗ...

ЧИРЧИҚ ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИНИНГ ЭТИКЛАРИДА ҚИШНИНГ ҲАР ҚАНДАЙ КУНИДА, ЁМҒИРДА ҲАМ, ҚОРДА ҲАМ ШОДОН ОДИМЛАШИНГИЗ МУМКИН.

БУ ЭТИКЛАР ҚИЗЛАР ВА БОЛАЛАРГА ЁҚИШИ ТАБИИЙ.

Хўш, нима учун?

Аввало, улар иссиқ ичига мўйна ва жун қопланган; улар енгил: тагчарми енгиллаштирилган микропордан ишланган;

уларда юриш қулай: тагчарми бир текис ишланган қадалиши эса — «молния»ли.

Бу этиклар мактаб ёшидаги болаларга мўлжалланган. Улар турли рангдаги эластик хромдан ишланган.

Бундай этикларни пойтахтимиз ва Тошкент области оёқ кийимлари магазинларида сотиб олиш мумкин.

Баҳоси — 7 сўмдан — 13 сўмгача.

«УЗОБУВЬТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Горнчилар қаердасиз!». 10.25 — Телевизион спектакль. 12.35 — БССР Давлат халқ рақс ансамблининг концерти. 13.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Бош майдон». Ҳужжатли фильм. 15.45 — Союзлар уйининг Колонна залидан ўсмирлар учун музикали кўрсатув. 18.00 — «Сиз яратган боғ». 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — «Фан ва турмуш». 20.00 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати 21.30 — «Время». 22.05 — Катта симфоник оркестр билан бир соат. П. И. Чайковский асарлари. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.30 — Ҳужжатли фильм.

МТ II. 9.00 — «Эрталабки гимнастика». 9.15 — Телевизион ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — В. В. Маяковский. «Ғаройиб саргузашт». 7-синф. 10.05 ва 13.35 — Испан тили. 11.05 — «Қор қиз операси». 11.35 — ва 12.40 — Физика. 12.05 — А. С. Пушкин эртаклари. 13.10 — Зоология. 14.05 — «Йўл Чара орқали ўтади». Илмий-оммабоп фильм. 14.25 — Кукриникслар ижоди. 2-кўрсатув. 14.55 — «Севги асираси». Бадиий фильм. 16.25 — ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Телевизион очерк. 19.30 — Совет музикаси Бутуниттифоқ фестивали. Таллиндан олиб кўрсатилади. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Совет музикаси Бутуниттифоқ фестивалининг давоми. 21.30 — «Время». 22.05 — Хоккей бўйича СССР чемпионати.

Ўз ТВ I. 11.30 — Зоология. 12.00 — «Фонарик». 12.30 — Очиқ дарс. Телевизион фильм. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — «Ёшлик» студияси кўрсатади 19.15 — Врач маслаҳати. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм премьераси. 20.05 — Инсон ва қонун программасининг почтаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX Пленуми қарорлари — ҳаётга! 22.25 — РСФСР халқ артисти З. Гердт билан учрашув. 23.55 — Янгиликлар.

Ўз ТВ II. 18.15 — Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Немис тили. 18.45 — Назарий механика. 19.45 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Оқ ёл ҳақида баллада». Телевизион бадиий фильм. 21.30 — МТ II.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/III да Севилья сартароши, 11/III да Икки дил достони.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/III да Абу Али Ибн Сино, 11/III да Юрак операцияси.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/III да Қиёфалар ёки занжир, 11/III да Лайли ва Мажнун.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 06125 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1557. 11